

Forslag til lov om ændring af lov om dagpenge ved sygdom eller fødsel og lov om ligebehandling af mænd og kvinder med hensyn til beskæftigelse og barselorlov m.v. (Forlængelse af barselorloven og af dagpengeperioden ved barsel og adoption).
(Lovforslag nr. L 87).

Medlemmer af Folketinget Helge Adam Møller (KF), Bendt Bendtsen (KF), Frank Dahlgaard (KF), Karen Højte Jensen (KF), Brian Mikkelsen (KF), Gitte Seeberg (KF), John Vinther (KF), Birthe Rønn Hornbech (V), Inge Dahl-Sørensen (V), Bertel Haarder (V), Erling Oxdam (V) og Ulla Tørnæs (V) har meddelt mig, at de ønsker skriftligt at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om en samlet indsats for bedre integration af flygtninge og indvandrere.
(Beslutningsforslag nr. B 71).

Medlemmer af Folketinget Bertel Haarder (V), Birthe Rønn Hornbech (V), Ulla Tørnæs (V), Helge Adam Møller (KF), Agnete Laustsen (KF) og Brian Mikkelsen (KF) har meddelt mig, at de ønsker skriftligt at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om EU-indsats og dansk indsats for hjælp i nærømråder til fordrevne/udrejste.
(Beslutningsforslag nr. B 72).

Medlemmer af Folketinget Kim Behnke (FP), Tom Behnke (FP), Aage Brusgaard (FP), Jan Køpke Christensen (FP), Niels Højland (FP), Kirsten Jacobsen (FP) og Annette Just (FP) har meddelt mig, at de ønsker skriftligt at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om vurdering af små landbrugsejendomme efter bondegårdsreglen.
(Beslutningsforslag nr. B 73).

Medlemmer af Folketinget Kim Behnke (FP), Tom Behnke (FP) og Kirsten Jacobsen (FP) har meddelt mig, at de ønsker at stille følgende forespørgsel til finansministeren og socialministeren:

»Hvad agter regeringen at foretage sig i anledning af Rigsrevisionens beretning om Socialministeriets engagement i EXSOS-projektet?«
(Forespørgsel nr. F 20).

B. Spørgetiden

Formanden:

Det spørgsmål, der er opført som nr. 10 (spm. nr. S 474), stillet af hr. Frank Dahlgaard, udgår til skriftlig besvarelse.

Spm. nr. S 390

1) Til statsministeren af:

Jens Kirk (V):

»Vil statsministeren oplyse, hvilke svinestalde statsministeren refererer til, når statsministeren på et offentligt møde i Vestjylland den 24. oktober 1997 oplyser over for pressen, at statsministeren har besøgt nogle ejendomme, og om besøgene fandt sted i forbindelse med mødet den 24. oktober 1997, eller om de ligger 5 eller 10 år tilbage?«

Skriftlig begrundelse

Spørgsmålet genfremsættes til mundtlig besvarelse i Folketingets spørgetid, idet der i det tidligere svar på ovennævnte spørgsmål (spørgsmål nr. S 305) ikke refereres til det stillede spørgsmål.

Jens Kirk (V):

I Venstre er vi naturligvis meget optaget af dyrenes velfærd, og hvem er ikke det, uanset om man bor på landet eller i byen.

Jeg er selv landmand og klar over, hvor meget der gøres i de enkelte landbrug for at forbedre tingene. Vi landmænd har undret os over, at statsministeren pludselig angriber os så voldsomt, samtidig med at en god og rigtig udvikling er i gang.

Når jeg spørger statsministeren om statsministerens egne besøg i svinestalde, skyldes det alene statsministerens egen påstand om, at hans pludselige interesse for sagen skyldes, at han har besøgt nogle af de store svineproducenter. Derfor er det naturligvis af interesse at høre, om det er sandt, eller om statsministerens interesse

bygger på eksempler fra tv-udsendelser, der jo ikke nødvendigvis alle er lige seriøse.

Statsministeren (Poul Nyrup Rasmussen):

Det er ikke nogen pludselig interesse, der er opstået. Hvis hr. Jens Kirk havde fulgt mig igennem alle årene – det forlanger jeg ikke – men hvis hr. Jens Kirk havde fulgt min interesse igennem alle årene, ville hr. Jens Kirk vide, at det jo er en mangeårig interesse, jeg har haft og har for dansk landbrug. Helt tilbage til tiden før jeg blev valgt til det danske Folketing, har jeg haft en dyb og stærk interesse for landbrugets udvikling, og den har jeg fastholdt siden hen.

Det gør selvfølgelig også, at jeg har gjort meget ud af at holde mig løbende orienteret om dansk landbrugs udvikling, og derfor må jeg sige, at den seneste udvikling, vi har set, desværre giver os anledning til at skulle stramme op nu.

Kvælstofudledningen fra dansk landbrug til dansk grundvand, drikkevand og vore fjorde er for stor. Brugen af pesticider er for stor; den skal ned og helst helt væk. Brugen af vækstfremmere er også for omfangsrig; den skal ned og helst helt væk.

Hvad angår dyrevelfærden, tror jeg, hr. Jens Kirk godt ved, at den jo ikke alle steder – og det er det, jeg taler om – er, som den bør være. Vi kender stadig væk meget konkrete eksempler på, at dyrene i nogle af de store svineproducenters stalde lever deres aktive liv på spalter. Når de skal føde grise, bliver de trukket ud på et betongulv, og der er ikke noget halm eller strøelse at finde.

Jeg er også godt klar over, vil jeg sige til hr. Jens Kirk, at der er mønsterlandbrug, og at der er gjort gode fremskridt. Men det er nu med det område som med industrien, som med boligbyggeriet og som med alle politiske interessefelter, at vi bestandig må anstrenge os for at gøre tingene endnu bedre. Det er det, jeg taler om, og det er det, jeg har påpeget. Hvis vi tager dyrevelfærden, påpeger Dyreetisk Råd i virkeligheden så sent som i 1993 meget klart, at der her er behov for en forstærket indsats.

På hele det felt, som er en meget vigtig, seriøs politisk diskussion, er spørgsmålet om, hvornår jeg personlig har besøgt en svineproducent jo ikke afgørende. Jeg frygter desværre, at det mere tjener til at afspejle diskussionen, end det tjener til at holde diskussionen på sporet af de reelle problemer, vi skal have taget fat på og

skal have løst, for der er virkelig brug for en ny og ekstra indsats.

Jens Kirk (V):

Tak for svaret, som ikke er et svar. Det ligner de breve, som jeg har modtaget i forvejen.

Derfor vil jeg gerne spørge igen. Jeg kan forstå på statsministeren, at man bare kan sige, når man er på turné i landet, at man har været på besøg på en eller anden virksomhed, selv om det eventuelt skulle ligge mere end 10 år tilbage, ja, måske endda helt tilbage til juli 1984. Man kan bare sige, at man har set forholdene, som de er, uanset om det er i landbruget eller i en anden industrivirksomhed. Det kalder jeg ikke troværdigt.

Vi kunne også bruge et andet eksempel: Mener statsministeren, at det ville være troværdigt, hvis statsministeren i 1987 eller før har besøgt f.eks. Stålvæveriet i Frederiksværk eller cementfabrikkerne i Ålborg, så at påstå på et møde i Holstebro den 24. oktober i år, at han har set forholdene og ved, hvor meget der skal rettes, for at vi kan få gode arbejds miljøforhold? Vil det være sandfærdigt at udtale sig på den måde? Er det nok, at man kan sige, at man har været der for 10 år siden? Kan man det som landets statsminister og så sige, at man er troværdig, når det ligger mere end 10 år tilbage? Det er spørgsmålet og ikke det andet. Venstre går også meget ind for dyrevelfærd.

Statsministeren (Poul Nyrup Rasmussen):

Nu synes jeg altså, må jeg sige til hr. Jens Kirk, at vi igen bevæger os ud på et sidespor, for jeg kunne jo – hvis jeg nu skulle være polemisk, hvad der er mig meget imod – stille et modspørgsmål: Hvornår har hr. Jens Kirk sidst været i retsvæsenet, når Venstre udtaler sig om retsvæsenet? Når Venstre har en så stor interesse for fængslernes indretning, kunne man jo spørge: Hvornår har Venstre sidst været der selv?

Det gør jeg ikke, for det, vi skal holde fast i, er, at det er de politiske problemer, vi skal diskutere, og jeg må sige om dansk landbrug, at det har problemer. Jeg siger ikke, at de ikke kan løses, jeg siger heller ikke, at der ikke er sket fremskridt, men jeg siger, at kvælstofudledningen er for høj, jeg siger, at dyrevelfærden ikke alle steder er i orden, og jeg siger, at vækstfremmerforbruget og pesticidforbruget er for stort. Det kan man ikke tale sig bort fra, og det skal vi gøre noget mere ved.

Vi kan jo se, at den vandmiljøplanvurdering, vi lige har fået, understreger om noget, at vi har brug for en stærkere indsats. Så lad os nu ikke blande min mødekalender og de reelle problemer sammen; det er de reelle problemer, vi skal samle kræfterne om.

Jens Kirk (V):

Jeg må konstatere, at statsministeren igen snakker udenom. Spørgsmålet fra undertegnede var, om statsministeren mener, at det er sandfærdigt at påstå noget i dag, man har set 10 år tidligere.

Jeg har aldrig påstået, at jeg har været i fængsel eller har set et fængsel. Venstres formand, hr. Uffe Ellemann-Jensen, har aldrig påstået, at han har set et fængsel.

Men landets statsminister har påstået, at han har været ude og se nogle store svineproducenter, og hvis det ligger mere end 10 år tilbage, er det vel ikke hele sandheden.

Det er sådan set mit spørgsmål, og det er fortsat spørgsmålet. Mener statsministeren, at det er en forespørgselsdebat, vi har om vækstfremmere og miljø, eller som jeg, at det er mig, der nu har ordet og stiller spørgsmål til statsministeren? Hvis et besøg ligger mere end 10 år tilbage i tiden, er det så sandfærdigt, at man udtaler sig på det grundlag?

Niels Jørgen Langkilde (KF):

Jeg forstår på statsministerens udtalelser, at han er meget optaget af dyrevelfærd. Det er Det Konservative Folkeparti også, og vi indgik i november 1995 en aftale med regeringen om at gøre noget ved den form for dyrevelfærd, der handler om de vilde dyr på havet, så de ikke skulle blive indsolet i olie. Der er ikke sket noget; vi er stadig væk det værste sted i Nord-europa.

Jeg vil høre, om det også er noget, statsministeren har tid til på et tidspunkt at beskæftige sig med, for Det Konservative Folkeparti er meget optaget af at få løst det problem.

Bent Hindrup Andersen (EL):

Jeg vil gerne sige, at jeg deler statsministerens opfattelse af industrialiseret svineproduktion. Det gjorde også et meget stærkt indtryk på mig, da jeg besøgte en stald i 1986, og lige siden har jeg arbejdet på at lave et andet system.

Det er fuldstændig rigtigt, som statsministeren siger, at der ikke er ændret grundlæggende ved en fuldspaltet stald uden et eneste halmstrå. Der er ikke ændret noget afgørende, når

man sætter en so fra en bindestald over i en boks. Der er ingen chance for naturlig adfærd af nogen slags.

Derfor sidder de indtryk meget tydeligt, og jeg vil da sige til statsministeren, at det er et meget forskønnet billede, når man ser en industrialiseret svineproduktion på tv, for man har ikke stanken, og man har ikke det respirable støv, som gør, at man stort set ville lukke de fleste svinestalde i dag, hvis man gik ind og målte, medens der arbejdes derinde.

Så jeg vil gerne spørge statsministeren: Synes statsministeren ikke, at det egentlig var rimeligt at prøve at vende debatten og høre den anden side af salen om, hvor meget de egentlig har set til en økologisk svineproduktion på halm på friland, hvor man kan se de optimale forhold. Hvis det er, vil jeg meget gerne hjælpe statsministeren med at invitere f.eks. hr. Uffe Ellemann-Jensen til at se, hvordan det kan være, når der er optimale forhold for dyr, miljø og mennesker.

Kristen Touborg (SF):

Jeg skal blot spørge statsministeren, om det efter statsministerens opfattelse er gået fremad eller tilbage med dyrevelfærd siden 1984.

Pia Kjærsgaard (DF):

Jeg forstår godt danske landmænds berettigede vrede og irritation over statsministerens udtalelser, men jeg vil godt høre statsministeren, hvordan han egentlig har det med på sin sådan måske lidt klodsede facon at komme til fuldstændig at forplumre en debat om dyrevelfærd, som måske havde sin berettigelse.

Har statsministeren ikke en mærkelig fornemmelse ved også i den her debat at være kommet så galt af sted?

Statsministeren (Poul Nyrup Rasmussen):

Det er dog en utrolig evne fru Pia Kjærsgaard har. Det er dog helt utroligt. Det er sjældent, man møder en politisk leder for et parti, som kan finde på at sige de ting, jeg nu hører. Skal jeg nu sige nej til fru Pia Kjærsgaard, jeg opfatter ikke mig selv som klodset, eller skal jeg sige ja, jeg opfatter mig selv som klodset?

Det er selvfølgelig meget morsomt og underholdende, men det er jo ikke noget, der har med politik at gøre, vil jeg sige til fru Pia Kjærsgaard. Politik synes jeg skal behandles seriøst her i salen, så hvis fru Pia Kjærsgaard spørger

en gang til om de reelle problemer, vi har her i landet, skal jeg gerne tage det højtideligt.

Til hr. Jens Kirk, som igen var inde på spørgsmålet om tidsperioder. Jeg har udtalt både i pressen og andre steder, at jeg har været inde og se på forholdene. Det er for mig ikke afgørende, om det ligger 2, 5, 10 år eller mere tilbage. Det afgørende er, som en anden spørger var inde på, og jeg skal komme til det om lidt, at forholdene ikke er blevet så meget bedre, at vi kan sige, at problemerne er løst. Det er det centrale, og det synes jeg vi skal fastholde.

Uanset hvor mange mødekalendarer, vi diskuterer her i salen, kan man ikke komme bort fra den kendsgerning, at der er en opgave for dansk landbrug og ikke mindst for danske svineproducenter at tage sig af, og at der er eksempler i Danmark på, at dyrekoncentrationen, antal dyr pr. arealenhed, har nået nogle grænser, hvor belastningen af grundvand og drikkevand er så intens, at vi er nødt til at gøre noget ved det.

Jeg hørte forleden, at en landmand gav udtryk for, at hvis dyrevelfærden skulle respekteres fuldt og helt, hvis vi skulle af med vækstfremmere, og hvis vi skulle begrænse pesticidforbruget, som vi alle sammen ønsker, ville det have betydning for prisdannelsen.

Jamen så lad os dog tale om det. Jeg er da ganske sikker på, at ganske mange familier i Danmark, når de nu skal købe ind til jul, gerne betaler de 10 øre mere pr. kilo, den pågældende landmand vist nævnte.

Men hvis det er det lag, vi taler om for at få kvalitetsfødevarer i Danmark, som vi virkelig kan stå inde for, og som vi ved har en baggrund, der betyder, at man ikke behandler dyr, som man desværre gør nogle steder, som maskiner, så tror jeg, den danske befolkning gladeligt betaler den tiere mere pr. kg.

Jens Kirk (V):

I et notat fra Fødevarerministeriet står der, at Danmark ligger i front i EU, når det gælder god velfærd og mindst brug af antibiotika og vækstfremmere til vore husdyr.

Danske landmænd retter sig efter to direktiver fra 1991, som er blevet til bekendtgørelser i 1993. Mener statsministeren ikke, at danske bønder overholder de bekendtgørelser, der er skrevet her i Folketinget?

Og mener statsministeren fortsat ikke, at det er meget væsentligt, at man ude omkring i landet kan regne med, at det, statsministeren på

offentlige møder står og siger, ikke er foreneligt med det, jeg vil kalde en lemfældig omgang med sandheden?

Niels Jørgen Langkilde (KF):

Jeg forstod, at statsministeren blev talt ud af tiden, så jeg vil godt gentage mit spørgsmål, om statsministeren kun er optaget af dyrevelfærd hos produktionsdyrene, eller om statsministeren også er optaget af dyrevelfærd i øvrigt, og om regeringen har tænkt sig at tage nogle initiativer og følge op på de aftaler, vi har lavet tilbage i november 1995.

Statsministeren (Poul Nyrup Rasmussen):

Der var et par spørgsmål, og da vi arbejder under begrænset tid pr. svar, er jeg nødt til at dele det lidt op.

Jeg vil gerne til hr. Langkilde sige: Jo, regeringen er optaget af dyrevelfærd, både når det gælder det producerende landbrug, og når gælder dyreforhold i øvrigt, som miljøministeren jo på udmærket vis varetager.

Hr. Bent Hindrup havde en række synspunkter omkring det industrialiserede svineproduktionserhverv, som jeg synes må veje meget tungt i enhver ansvarlig landbrugspolitik, som vi skal stå for herinde.

Hr. Bent Hindrup spurgte mig også, om jeg havde haft stunder til undervejs at interessere mig for det økologiske landbrug, og jeg kan bekræfte, at det har jeg faktisk. Jeg har haft lejlighed til at besøge økologisk landbrug. Hvis jeg erindrret ret, var det især kødproduktionen i øvrigt og ikke den direkte svineproduktion, men det gav mig et indtryk af, at det økologiske landbrug også kan producere høj kvalitetsskød, som respekterer de forhold og den viden, vi i dag har.

Hr. Bent Hindrup spurgte, om jeg ikke havde tanker om at invitere Venstres formand. Jo, jeg har faktisk fremsendt en invitation, men jeg opfattede det sådan, at det var Venstres formand ikke interesseret i, hvad jeg kun kan beklage.

Så spurgte hr. Jens Kirk mig, om jeg er bekendt med, at Danmark har en ganske pæn placering i Europa, når det gælder disse spørgsmål. Jo, det er jeg bekendt med. Men det nytter nu ikke engang at nøjes med at henvise til, at man er bedre end nogle andre lande, hvis man ikke er god nok, og må jeg minde om, der er lande i Europa, der i dag producerer uden brug af vækstfremmere. Vækstfremmere som til

befolkningens orientering betyder, at vores modstandskraft over for bakterieangreb og den slags på lidt længere sigt, som mange videnskabsfolk jo taler om, svækkes. Og derfor ser jeg ikke det som et selvstændigt argument, at dansk landbrugs aktuelle stade, når det gælder miljøforhold, ligger lidt over eller i varierende udstrækning over andre landes. Jeg ser det som en ekstra spore til, at dansk landbrug beholder sin position.

Og må jeg ikke minde om – også på baggrund af den store indtjening, vi jo ved er i dansk landbrug – at det er i dansk landbrugs egen interesse, som det er i alles interesse, at vi højner fødevarekvaliteten.

Vi kan se masser af forbrugere ude omkring på vore eksportmarkeder interessere sig mere og mere for, om dyrevelfærden bag de fødevarer, de køber, nu også er i orden. Ikke mindst på det britiske marked ser vi forbrugerne agere og interessere sig mere og mere for den side af sagen. Derfor er det i vores fælles interesse, at dansk landbrug lægger sig i front, lægger sig i spidsen på alle disse centrale områder.

Hr. Touborg spurgte, om dansk landbrugs dyrevelfærdsniveau er gået fremad eller tilbage, når vi ser på udviklingen siden 1984. Jeg hæfter mig i mit svar ved, at antallet af svineproducenter og antallet af dyr, der produceres til slagtning, er markant stigende igennem alle disse år. Og hvis vi ser på antallet af enkelttilfælde, hvor vi kan konstatere, at vi ikke lever op til den dyrevelfærd, vi ønsker, så må vi sige, at udviklingen desværre ikke er blevet bedre siden dengang.

Og tilbage til hr. Jens Kirk, som spurgte mig: Overholder landbruget lovgivningen? Jamen jeg har ikke nogen god grund til at tro, at landbruget ikke overholder lovgivningen, men det er jo heller ikke noget argument, hvis vi kan konstatere, at forholdene ikke er gode nok. Derfor har regeringen jo også taget en række initiativer nu, som jeg foregreb i min åbningstale.

Miljøministeren er i gang, fødevareministeren er i gang med en række initiativer, og jeg har faktisk bedt fødevareministeren og justitsministeren nu at tage initiativ til en bedre dyrevelfærd og indlede drøftelser bl.a. med landbruget herom.

Jens Kirk (V):

Jeg må efter fem runder konstatere, at statsministeren fortsat mener, at det, man har set før 1987, fortsat er sandheden i dag.

Bent Hindrup Andersen (EL):

Kan statsministeren bekræfte, at langt de fleste af de industrialiserede svineproduktionsanlæg netop blev skabt i 1980'erne, og at de stadig væk står i dag, og at de forhåbentlig – hvis man ser på det fra ejernes synspunkt – skal stå de næste 20 år, indtil girokortene er betalt ud?

Det andet, jeg gerne vil sige statsministeren, er: Når nu ministeren har prøvet at invitere hr. Uffe Ellemann-Jensen til en afklaring af det her spørgsmål, vil jeg da gerne prøve at medvirke til det, hvis jeg overhovedet kan.

Derudover vil jeg gerne spørge statsministeren: Har statsministeren ikke lidt på fornemmelsen, hvad jeg også har, at grunden til, at man kaster sig over en dato, er, at man fra Venstres side ikke ønsker at gå ind i en reel debat om dansk landbrugs fremtid, og hvordan status reelt er i dag? Det er min opfattelse, at hvis den danske befolkning kom ind i en fuldspaltestald i dag, så ville der ikke blive spist ret meget svinekød i Danmark.

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Jeg kan forstå på statsministerens besvarelse her i den sidste runde, at statsministeren gerne vil diskutere dyrevelfærd generelt, og derfor vil jeg gerne spørge statsministeren, hvordan statsministeren vil stoppe den øgede eksport, der er af spædekælve til Holland. Det er jo ikke ligefrem det, man kan betegne som dyrevelfærd.

De eksporter, som er i stigning, sker jo alene på grund af tåbelige EU-tilskud, og derfor mener jeg, det er helt relevant, at statsministeren forholder sig til, om det er rimeligt, at der sker en så stor eksport af spædekælve alene på grund af tåbelige EU-tilskud. Er det dyrevelfærd?

Henning Urup (V):

Nu er statsministeren normalt meget optaget af tendenser i udviklingen i Danmark, og jeg vil derfor gerne spørge statsministeren, om ikke det havde været mere positivt, at man havde koncentreret sig om de gode tendenser i dansk erhvervsliv og i det her tilfælde i dansk landbrug.

Er statsministeren opmærksom på, at to tredjedele af alt nybyggeri i svineproduktionen i dag bliver bygget til løsgående søer? Det er dog en positiv udvikling, der havde været mere hold i at koncentre sig om, og på den måde bruge gulerod i stedet for pisk.

Statsministeren (Poul Nyrup Rasmussen):

Til den sidste spørger: Det er nu engang sådan i politik, at hvis man alene koncentrerer sig om de gode sider, så får man ikke de dårlige sider med. Og vi er altså nødt til at erkende, at før den 1. januar 1996 var kapaciteten for svineproducenten her i landet større end det, der er blevet bygget efter den 1. januar 1996.

Vi skal have sat forbedringer i gang, og jeg glæder mig da ligesom spørgeren over, at en dominerende del af nybyggeriet koncentrerer sig om en bedre form for svinedrift. Det er godt, men det hjælper jo ikke, hvis vi så glemmer eller forsøger at tale os uden om, som jeg desværre hører fra partiet Venstre, at der er en række problemer hos de svineproducenter, der var i gang inden den 1. januar 1996.

Vi får ikke forandret udviklingen her i samfundet, hvis ikke vi presser på for at forandre den, hvis ikke vi tager debatten åbent og direkte, og hvis ikke vi påviser, at der er problemer med dyrevelfærden og der er problemer med kvælstofudledningen og der er problemer med pesticidforbruget, medincinforbruget og der er problemer, når det gælder væksthemmere. Det er vi nødt til at gøre noget ved. Og det er det, der er vores udgangspunkt. Det er det, regeringen nu tager fat på.

Til hr. Thulesen Dahl: Jeg ved ikke, om spørgsmålet vedrørende spædekalvene til Holland eller Venstres spørgsmål vedrørende min mødekalender er bedst til at afspore debatten. Sådan opfatter jeg det nærmest. Hvorfor skal vi nu til at diskutere EU-spørgsmål? Nu koncentrerer vi os om dansk landbrug og dyrevelfærden, og dér synes jeg vi skal fastholde hinanden.

Så til hr. Bent Hindrup, der spurgte mig, om ikke langt de fleste af svineproducenternes aktiviteter og stalde er skabt i 1980'erne. Sådan som jeg erindrer det, tror jeg, man må sige: Ja, de fleste af svineproducenternes brug blev opført i 1980'erne og første halvdel af 1990'erne. Så det kan jeg bekræfte.

Jeg kan også bekræfte som mit indtryk, at den debat, jeg oplever om interessen om min mødekalender, er en debat, som desværre peger i retning af, at Venstre har svært ved at tage den konkrete politiske debat om de problemer, der er i landbruget.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 463

2) Til statsministeren af:

Jørn Jespersen (SF):

»Er det efter statsministerens opfattelse kun den enkelte landmand, som har ansvaret for dyrevelfærd i den danske landbrugsproduktion, eller er det overordnet set et politisk ansvar at sikre ordentlige vilkår for dyrene?«

Jørn Jespersen (SF):

I SF vil vi gerne hjælpe statsministeren med at bringe debatten om det industrialiserede danske landbrug og svineproduktionen tilbage på sporet. Vi er nemlig grundlæggende enige i statsministerens kritik af brugen af væksthemmere, manglende dyrevelfærd osv.

Men vi er faktisk ikke helt enige i kritikken retning. Vi synes, det er en smule forkert at gøre de enkelte landmænd ansvarlige for de regler, der gælder for svineproduktion. Vi mener faktisk, at det i langt højere grad er et egentligt politisk ansvar at sørge for ordentlige regler på det her område.

Og derfor er spørgsmålet, om statsministeren i virkeligheden ikke i højere grad burde have udøvet selvkritik eller rettet kritikken mod sin fødevareminister på grund af manglende handling med henblik på at forbedre dyrevelfærden i den danske landbrugsproduktion.

Statsministeren (Poul Nyrup Rasmussen):

På spørgsmålet om, hvorvidt det kun er den enkelte landmand, som er ansvarlig for dyrevelfærden i den danske landbrugsproduktion, eller det alene er lovgivningsmagten, kan jeg svare: Nej, vi er alle ansvarlige, vi har alle et fælles ansvar. Og jeg er sikker på, at fødevareministeren kan uddybe regeringens arbejde på dette område.

Men jeg tror, det er vigtigt at holde fast i, at en ting er lovgivning og regelsæt, en anden ting er den enkelte landmands anstrengelser for at forbedre dyrevelfærdsforholdene. Og de to sider af sagen skal helst gå op i en god og højere enhed.

Jeg har også i dag understreget, at mange, mange landmænd gør et utrolig stort stykke arbejde for at sikre en høj dyrevelfærd, men der er desværre også alt for mange svineproducenter, hvor det kniber, som vi har talt om i dag.

Jørn Jespersen (SF):

Det er svært at være uenig i, at alle er ansvarlige i forhold til deres daglige arbejde. Men nu er det jo altså sådan, at statsministerens daglige arbejde er at være politiker, og derfor går spørgsmålet på, om ikke det primært er lovgivningen, der set fra en statsministers side er væsentlig at arbejde med, hvis man ønsker at forbedre dyrevelfærden og i øvrigt løse nogle af de miljøproblemer, der er.

Og derfor vil jeg da gerne spørge mere konkret: Hvad er det for nogle ting, regeringen har gjort med henblik på at forbedre dyrevelfærd i den danske svineproduktion?

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Man kan jo konstatere, at når statsministeren ikke ønsker at svare på et spørgsmål, så er det enten, fordi det er polemisk, eller også så er det, fordi det fordrejer debatten.

Men nu har jeg kigget på det spørgsmål, som hr. Jørn Jespersen har stillet, og jeg mener helt ærligt, at mit spørgsmål fra før, når nu det ikke kunne falde ind under det foregående spørgsmål, så må kunne falde ind under det her.

Spørgsmålet er: I hvor høj grad har politikerne ansvaret for en ordentlig dyrevelfærd, eller i hvor høj grad har den enkelte landmand ansvaret? Jeg kan forstå på statsministeren, det er et delt ansvar. Det vil sige, at det også ligger på politikernes bord og dermed jo også på EU's bord.

Derfor bliver jeg nødt til at spørge statsministeren igen i relation til de transportere, vi ser af spædekalve til Holland, om statsministeren her utvetydigt vil tage afstand fra, at EU's tilskudsregler medfører, at i tusindvis af spædekalve eksporteres fra Danmark til Holland? Vil statsministeren utvetydigt tage afstand fra, at EU's tilskudsregler er indrettet på en måde, så det afstedkommer, at danske landmænd sender i tusindvis af spædekalve til Holland hvert eneste år?

Statsministeren (Poul Nyrup Rasmussen):

Til det første spørgsmål, som hr. Jørn Jespersen stillede, kan jeg nævne, at regeringen blandt andet og ikke mindst takket være fødevareministeren igennem de senere år har lagt megen vægt på, at forskningen i dyrevelfærd blev forstærket, og at forskningen inden for alle de områder, vi her taler om, er blevet forstærket væsentligt, så at vi nu i virkeligheden står med en viden, som gør, at vi kan opstramme og for-

stærke vores handlinger og dermed også vores lovgivning på området, og derfor har jeg også bedt fødevareministeren og justitsministeren om at se på sagen og forstærke arbejdet og dernæst gå i gang med drøftelser og forhandlinger både med landbruget og med Folketinget.

Til hr. Thulesen Dahl: Jeg har ikke detailkendskab til de eksakte og præcise EU-bestemmelser, som hr. Thulesen Dahl stiller spørgsmål om, men jeg ser, at fødevareministeren er til stede i salen, og det kan være, fødevareministeren er bekendt med de detaljerede EU-regler, som der spørges om.

Fødevareministeren (Henrik Dam Kristensen):

Ja, jeg har et lille supplement til hr. Jørn Jespersen:

Der har faktisk været mange bestræbelser i gang omkring dyrevelfærd. F.eks. har hele økologien haft en meget god og positiv udvikling, siden den nuværende regering tiltrådte, og heri ligger der også dyrevelfærd. Og kvalitetsmærket er ved at være en realitet. Og vi har haft en vækstfremmerdebat osv.

Og så synes jeg, det er utrolig vigtigt, at vi vil se den dynamiske udvikling udmøntet nu – som statsministeren påpegede det – og derfor hilser jeg med tilfredshed, at statsministeren har rejst denne debat, og at justitsministeren og jeg nu kan gå i gang med at sikre, at dynamikken fortsat vil være til stede.

Til hr. Kristian Thulesen Dahl vil jeg sige, at den diskussion har vi haft, jeg ved ikke hvor mange gange. Og hr. Kristian Thulesen Dahl ved udmærket, at er der noget, der er blevet brugt tid på fra den danske regerings side, er det at forhindre den transport af kalve til Holland, som foregår i øjeblikket, og hr. Kristian Thulesen Dahl kender – til bevidstløshed, havde jeg nær sagt – argumenterne omkring det:

Jeg har sagt, at jeg vil bruge hver eneste mulighed, som jeg overhovedet har, på at få dæmpet den transport, og vi har foretaget alle de stramninger, som vi overhovedet kan foretage fra dansk side, og vi har presset på over for EU-systemet, men her er der altså nogle landmænd, som for at tjene et beskedent merbeløb vælger at sende nogle kalve for det første ud på en lang transport og for det andet ud til et uværdigt liv som tremmekalve.

Jørn Jespersen (SF):

Jamen jeg er lige så tilfreds som fødevareministeren er med, at statsministeren har rejst

debatten, og jeg har også indledningsvis slået fast, at vi faktisk er enige i statsministerens kritik. Det, jeg bare gerne vil sikre mig, er, at kritikken bliver omsat til politisk handling og ikke blot forbliver en kritik af den enkelte landmand, og dér synes jeg ærlig talt fødevareministerens omtale af den øgede forskning og økologien og kvalitetsmærket er at tale lidt udenom, når vi diskuterer den generelle dyrevelfærd i den industrialiserede svineproduktion i Danmark.

Derfor bliver jeg nødt til at være endnu mere konkret i mit spørgsmål: Har regeringen fremsat forslag om at reducere størrelsen på de enkelte svinebrug? Har regeringen fremsat forslag, der giver den enkelte gris mere plads? Har regeringen fremsat forslag, som forhindrer, at søerne står bundet? Har regeringen fremsat forslag, der sikrer, at der er halm osv.?

Det må man da kunne svare temmelig præcist på.

Bent Hindrup Andersen (EL):

Da jeg f.eks. ved, at fra 1999 må søer ikke være bundet, men skal stå i bokse, vil jeg først spørge statsministeren, om det er rigtigt, at der også er sket noget på opstaldningssiden.

Men det, jeg egentlig vil spørge statsministeren om, er, om det ikke ville være rimeligt, at regeringen tog initiativ til at fremlægge en lovgivning, der går ud på, at de samme regler som dem, der gælder i Sverige og i England, kommer til at gælde i Danmark?

Det synes jeg egentlig ville være en rimelig målsætning, også i betragtning af, at vi især konkurrerer med England, og at kvalitetsmærket jo i realiteten kun lige akkurat opfylder de krav, som den engelske lovgivning vil have opfyldt, bortset fra at vækstfremmerne også er væk. Og det er udmærket, at de er væk i det regelsæt, men at gøre grundlaget for kvalitetsmærket til egentlig lovgivning ville nok være rimeligt, sådan at man sikrer, at de danske landmænd producerer på de samme vilkår, som man gør i England og i Sverige.

Jens Kirk (V):

Uden for nummer får jeg lyst til at spørge statsministeren, om statsministeren kan nævne nogen staldtyper, som ikke er taget i brug i dag, men som har været igennem en forsvarlig forsøgsafprøvning, inden de er pacet frem til masseproduktion? For det kunne jo være, at statsministerens klamen sig til et enkelt halmstrå

kunne medføre, at vi lige pludselig får en stor eksplosion af salmonellatilfælde.

Altså: Kan statsministeren nævne nogen staldtyper, som er afprøvet rigtigt, og som har vist noget godt, men som ligger på lager og ikke er taget i brug?

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Jeg vil gerne takke fødevareministeren for den klare redegørelse om de eksisterende regler, som medfører, at danske landmænd sender i tusindvis af spædekalve til Holland. Men i og med, at statsministeren jo nu har kastet sig ud i en meget klar markering i dyrevelfærdsdebatten, vil jeg på den baggrund, som fødevareministeren nu har skitseret, spørge statsministeren, om statsministeren utvetydigt vil tage afstand fra de EU-regler, som ansporer danske landmænd til at sende i tusindvis af spædekalve til Holland, fordi det giver dem mulighed for at få større tilskud, end hvis kalvene blev i Danmark.

Lene Espersen (KF):

I forbindelse med den diskussion om staldtyper, vi nu har, vil jeg spørge statsministeren, om statsministeren i sit tidligere virke som direktør har været med til at finansiere nogen af de staldtyper, som er blevet kritiseret i dag.

Statsministeren (Poul Nyrup Rasmussen):

Jeg kan faktisk ikke fra mit tidligere virke erindre noget, som kan give anledning til et svar, som på rimelig måde kan tilfredsstille fru Lene Espersens videbegær.

Jeg kan huske, at der gennem årene er blevet investeret i landbrugsorienterede virksomheder, altså virksomheder, der producerer forskellige maskiner og værktøjer og formentlig også stalddele til dansk landbrug, men jeg erindrings ikke et konkret eksempel af den karakter, som fru Lene Espersen spurgte om.

Hr. Jens Kirk spurgte lidt uden for nummer, og hvis det er uden for nummer, vil jeg give nummeret videre til fødevareministeren, som naturligvis kan tage sig af at give et mere præcist svar til hr. Jens Kirk.

Hr. Kristian Thulesen Dahl prøvede at følge sit tidligere forsøg lidt op, men det vil ikke lykkes for ham, for igen synes jeg, det rigtigste er, at fødevareministeren tager sig af de eksakte EU-regelsæt.

Hr. Bent Hindrup Andersen spurgte, om regeringen vil tage konkrete initiativer på dyre-

velfærdsområdet, og det har jeg allerede bekræftet at regeringen vil – i dialog og forhandling med landbruget, men med henblik på at få en opstramning på området. Men hvordan det skal ses i relation til andre lande, vil jeg mene mest naturligt kan besvares af fødevarerministeren.

Men med hensyn til diskussionen om pladsforholdene, om fiksering af søer eller fritgående søer og om halm eller ikke halm må jeg også sige, at det jo ikke blot er et spørgsmål om regler, men også om holdninger. Det er altså begge dele, og derfor er svaret, også til hr. Jørn Jespersen: Ja, regeringen er grundlæggende indstillet på konkret handling, og både fødevarerministeren og justitsministeren er i fuldt sving, og det vil blive fulgt op med praktiske udspil.

Formanden:

Hr. Jørn Jespersen? (Ophold). Nej. Men fødevarerministeren vil gerne have ordet? Ja.

Fødevarerministeren (Henrik Dam Kristensen):

Tak for det!

Allerførst om den sidste vinkel på EU-debatten fra hr. Kristian Thulesen Dahl: Hr. Kristian Thulesen Dahl glemmer jo i den debat at give kredit til EU for, at EU jo har vedtaget, at den staldtype til spædekælve, som vi her taler om, rent faktisk vil blive forbudt i løbet af nogle år.

Til hr. Jens Kirks spørgsmål om, hvorvidt der er staldtyper med dyrevelfærd, som ikke er taget i brug, vil jeg først sige, at man faktisk sidder tilbage med en lidt mærkelig fornemmelse af, at der er nogle, der prøver på at gøre forskellige ting på én gang – altså både at blæse og at have mel i munden, som det hedder med et gammelt dansk udtryk – for vi behandlede for nogle dage siden et i øvrigt spændende beslutningsforslag fra Venstre og De Konservative, hvori dyrevelfærd spillede en stor rolle, og da gav Venstre udtryk for, at dyrevelfærd var noget, der lå disse partier på sinde, og at de gerne ville have, at der skulle ske fremskridt her, og så bestiller de ikke andet i den offentlige debat end at være mistænkelige over for regeringens initiativer på dyrevelfærdsområdet! Det synes jeg faktisk virker lidt gumpetungt.

Men det, det handler om, er ikke, om der er nogle staldtyper, som ikke er blevet taget i anvendelse, for det tror jeg såmænd nok de er; det, det handler om, er, at som tingene er i dag, er det helt op til den enkelte landmand, om han ved ombygning og nybygning vil bruge den

nye viden, som forskningsresultaterne har givet, og at vi fra regeringens side synes, der skal mere dynamik ind i det ved, at vi sikrer, at når der bliver foretaget ombygninger og nybygninger, skal man også have en forpligtelse til at implementere den nye viden på dyrevelfærdsområdet. For hvorfor skulle vi ellers bruge så forholdsvis mange penge på forskning, hvis det ikke var det, der var meningen med det?

Og denne regering er jo den regering, som har sat turbo på forskningen i dyrevelfærd. Før denne regering kom til, var det jo mere produktiviteten, det hele handlede om, men nu har vi altså fået dyrevelfærden ind som en vigtig parameter i stort set al den forskning, der foretages, og nu vil vi også se resultaterne herfra udmøntet, og det er det, statsministeren har startet en debat om, som jeg er fuldstændig enig med ham i at vi vil have udmøntet i den kommende tid. Vi har altså gjort noget, men der kan gøres mere.

Formanden:

Ja, så er reglerne altså sådan, at når spørgeren ikke har flere spørgsmål at stille, efter at ministeren har svaret, er spørgsmålet slut. Men der er i samme branche, om jeg så må sige, to andre spørgsmål til statsministeren.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 462

3) Til statsministeren (14/11 97) af:

Kristen Touborg (SF):

»Hvilke konkrete initiativer agter regeringen at foretage i indeværende samling for at sikre, at produktionsmetoderne i svineproduktionen bliver mindre industrialiserede, således at der lægges mere vægt på dyrevelfærd, bl.a. ved, at der anvendes halm i staldene?«

Kristen Touborg (SF):

Baggrunden for spørgsmålet er også her statsministerens udtalelser for nylig om, at der findes alt for dårlige dyrevelfærdsmæssige forhold hos en del af de store svineproducenter. Men siden er der jo uægtelig kastet med en del politisk gylle i den sag, hvad der jo også har forplumret statsministerens budskab en hel del, og derfor vil jeg gerne gennem spørgsmålet dels bringe debatten tilbage til det oprindelige emne, nemlig dyrevelfærd, dels give statsmini-

steren lejlighed til at delagtiggøre offentligheden i, hvilke konkrete tiltag regeringen agter at iværksætte på det område.

Statsministeren (Poul Nyrup Rasmussen):

Jeg synes, fødevarerministeren på fortræffelig vis har redegjort for regeringens politik og initiativer på området, sammenfattet i, at der er sket noget, men at der skal ske mere, så lad mig svare hr. Kristen Touborg ganske kort:

Jeg er fuldstændig enig med hr. Kristen Touborg i, at svineproduktionen skal ske under ordentlige forhold, at det ikke sker alle steder i dag, og at det skal ændres; men det er ingen enkel sag, og det gøres ikke fra den ene dag til den anden.

Men det må heller ikke blive en sovepude, at der er sket visse fremskridt, for vi skal have alle i dansk landbrug med, og jeg har derfor bedt justitsministeren og fødevarerministeren om at se på, hvordan der kan indføres skærpede regler for indretningen af stalde i forbindelse med om- og nybygninger.

Kristen Touborg (SF):

Jeg vil takke statsministeren for svaret, men jeg vil også prøve, om jeg ikke kan få det uddybet en smule, for det er jo meget vigtigt for det danske landbrug at have en langsigtet plan, så man kan vide, hvad man kan vente sig i fremtiden; det er meget vigtigt for landbruget at være klar over, hvilken vej Folketinget vil gå på dette område, så man undgår at foretage milliardinvesteringer – ja, i alt er det jo milliardinvesteringer – der er forfejlede, fordi vi herinde efterfølgende, når man har investeret, umuliggør situationen.

Derfor vil jeg mere konkret spørge: Har regeringen planer om inden for den nærmeste årrække at forbyde fuldspaltestalde? Har man planer om at øge det minimumspladskrav, der findes med hensyn til svineproduktion? Har man planer om at øge fravænningsalderen for smågrise med henblik på reelt at undgå vækstfremmere i svineproduktionen? Og endelig: Har man planer om at give et påbud om, at der om nogle år skal være halm til rådighed?

Jørn Jespersen (SF):

Under det foregående spørgsmål sagde fødevarerministeren, at i dag er det den enkelte landmand, som selv bestemmer, om han vil bruge den nyeste viden, når han foretager tilbygninger og ombygninger og nybygninger, og det er

jo sådan set sagens kerne, så jeg må omvendt forstå ministerens udtalelser på den måde, at det, der er indholdet i en kommende lovgivning eller et kommende udspil fra regeringens side, er, at man vil sørge for at sikre, at den nye viden, der måtte eksistere, rent faktisk bliver omsat i praksis, når landmanden foretager nybygninger og tilbygninger.

Jeg vil gerne have bekræftet, at det forholder sig sådan.

Så kunne jeg også godt tænke mig at høre, om der er en nærmere angivelse af det tidspunkt, hvor man kan forvente et sådant udspil?

Endelig vil jeg høre, om de andre ting, som vedrører dyrevelfærden – sådan noget som pladsforhold og størrelse – også vil indgå i det udspil?

Christian Mejdahl (V):

Når statsministeren henviste til fødevarerministerens svar på det foregående spørgsmål, nemlig at fødevarerministeren på fortræffelig vis har redegjort for initiativer på dyrevelfærdsområdet, må jeg vel også kunne tillade mig at gå tilbage og tage udgangspunkt i det svar, som fødevarerministeren gav før.

Fødevarerministeren nævnte nemlig økologi som medvirkende til regeringens initiativer på dyrevelfærdsområdet. Jeg vil i den anledning og på den baggrund godt spørge statsministeren, om statsministeren kan give sådan et cirka-tal på, hvor mange økologiske svinefarme vi har i Danmark. Det må statsministeren have en vurdering af ud fra sit kendskab til svinefarme.

Henning Urup (V):

Er statsministeren klar over, at halm alene ikke gør det? Det kræver forskning og knowhow, hvis man skal være sikker på, at man indretter staldsystemerne til løsgående søer på en måde, så det ikke blot ender i slagsmål og kannibalisme. Den viden, man har på området i øjeblikket, er ikke 100 pct.

Statsministeren (Poul Nyrup Rasmussen):

Jamen jeg er da udmærket klar over, at der også er problemer med hensyn til fritgående søer, at der også i det økologiske landbrug er problemer, der skal løses, men det anfægter jo ikke den kendsgerning, at vi har dyrevelfærdsproblemer i dansk landbrug, som så også skal løses.

Altså man løser jo ikke ét problem ved at henvise til alle de andre problemer, der er. Man

går til sagen med målrettethed og med konsekvens, præcis det, som fødevareministeren og justitsministeren som sagt nu strammer op på.

Jeg har redegjort for de initiativer, der tages af de to ministre, og jeg er sikker på, at fødevareministeren også kan udbygge svarene på nogle af de spørgsmål, som bl.a. SF har stillet her i dag.

Fødevareministeren (Henrik Dam Kristensen): Til hr. Christian Mejdahl: Jeg brugte økologien som et eksempel på, at vi har været med til at fremskynde det, gøre det mere attraktivt, osv., fordi der er nogle ekstraordinære dyrevelfærdsregler i økologien. Her har svineproduktionen jo ikke haft den store succes indtil nu; det håber vi på at den får.

Hr. Henning Urup sagde på et tidspunkt, at halm alene gør det ikke, og det tror jeg egentlig er et meget rigtigt udsagn. Det er også derfor, at vi netop har omdirigeret og brugt så mange forskningsmidler på dyrevelfærd.

Så vil jeg slå mit svar til hr. Jørn Jespersen og hr. Kristen Touborg sammen og så sige: Ja, det, det jo netop handler om, hvis en ansvarlig regering skal kunne forsvare at bruge midler til forskning, produktudvikling osv., er, at man gør det med henblik på, at ny viden også skal udnyttes. Der skal være dynamik i det her, det skal være sådan, at når vi kan stille nye dyrevelfærdsregler til rådighed, skal de også implementeres ude i det praktiske landbrug. Vi skal have en dynamisk udvikling, sådan at når man ombygger og nybygger, tænker man i dyrevelfærd i forhold til de resultater, som forskning og produktudvikling har givet.

Derfor omfatter det arbejde, som justitsministeren og jeg nu går i gang med, og som vi også vil tage drøftelser med landbruget og landbrugserhvervet om, en bred vifte af ting. Det er ikke sådan, at vi bare skal ind og kigge på nogle enkelte hjørner, men jeg vil være optaget af, at vi i første omgang tager fat på to områder, nemlig når det gælder søer, fikserede søer, så bedre pladsforhold for dem, og at vi sikrer, at der i slagtesvineproduktionen er mulighed for tørt, fast leje. Og så er der i øvrigt ved siden af en hel række ting, som vi skal have kigget på, herunder også efteruddannelse og mange andre ting.

Så det er ikke en enkelt specifik ting, vi skal have kigget på, det er faktisk en bred vifte af de nye resultater, som vi har, den nye trend, som der er, inspireret af kvalitetsmærkningen og

mange andre diskussioner, som der er i det danske samfund.

Kristen Touborg (SF):

Jeg er i den situation, at jeg ikke rigtig ved, om jeg skal takke fødevareministeren eller statsministeren for svaret, men det vil jeg så lade stå hen.

Vi fik i hvert fald et bud på et par ting, og det finder jeg er en begyndelse, men jeg vil godt erindre statsministeren om, at min hensigt med spørgsmålet her faktisk var at komme ind og diskutere sagen i stedet for en hel masse andre udenomliggende forhold.

Derfor vil jeg godt konkret spørge: Når landbrugsministeren henviser til, at man vil gå i gang med at sikre, at der ikke er fuldspaltestalde fremover, så er en af de ting, statsministeren har nævnt, at det er vigtigt, at der er halm til rådighed for dyrene, og jeg vil godt have et klart svar på, om man arbejder med det også. For det er jo ikke tilstrækkeligt at snakke om, at vi ikke vil have fuldspaltede stalde; det er jo ikke fuldgyldigt.

Statsministeren (Poul Nyrup Rasmussen):

Jeg må måske starte med at sige, at jeg synes, vi har fået nævnt 2-3 nøgleord i dag. Vi har fået nævnt pladsforhold, vi har fået nævnt spalterne, og vi har også fået omtalt halmen. Det er selvfølgelig alt sammen noget, som fødevareministeren og justitsministeren arbejder med. Det er sådan min umiddelbare tilkendegivelse, men jeg er som sagt sikker på, at fødevareministerens vil uddybe det.

Fødevareministeren (Henrik Dam Kristensen): Det vil jo så lidt blive en gentagelse af det svar, som jeg gav hr. Jørn Jespersen før: Dynamikken – vi skal sikre, at ny viden bliver udnyttet i forbindelse med ombygning, nybygning osv.

Her spiller de ting, som hr. Kristen Touborg nævnedes, en rolle. Og der kan være andre ting, som hr. Kristen Touborg ikke nævnedes. Det, jeg synes er det vigtigste, er, at regeringen – statsministeren og jeg – i dag har tilkendegivet, at vi ønsker, at ny viden skal udnyttes på det her område: en bred vifte af dyrevelfærdsmaessige foranstaltninger.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 471

4) Til statsministeren (14/11 97) af:

Christian Mejdahl (V):

»Hvilke følger tror statsministeren, det vil få for eksporteren af dansk svinekød, at statsministeren har skabt tvivl om produktionsmetoderne?«

Christian Mejdahl (V):

Dansk svinekød er landets største eksportartikel. Det skaffer mange arbejdspladser inden for landbrug, industri, handel, eksporterhverv osv., og vi er udsat for en betydelig og en hård konkurrence, hvor man i stigende grad ude blandt vore kunder på eksportmarkederne er opmærksomme på bl.a. produktionsforholdene.

Statsministeren er åbenbart ikke klar over, at landbruget er i fuld gang med at indrette sin produktion på disse forhold, og derfor vil jeg spørge: Kan statsministeren forestille sig, hvordan det virker ude i verden, at Danmarks statsminister pludselig nedgør denne vigtige eksportartikel? Tror statsministeren, at det gavner dansk økonomi? Og er statsministeren enig med mig i, at det er en dansk statsministers opgave at bakke de eksporterhverv, der arbejder inden for lovgivningens rammer, op?

Statsministeren (Poul Nyrup Rasmussen):

Ja, hr. Mejdahl, en statsminister har mange opgaver – også at tage fat på holdningsdebatter, fordi debatter om holdninger kommer før praktiske ændringer. Men uden holdninger ingen ændringer.

Og det er altså ikke en statsministers opgave, som jeg definerer den, ikke at sætte gang i holdningsdebatter, der kan forandre til det bedre. En statsminister, det vil sige jeg selv, interesserer sig også for industriens udvikling, for folkeskolen, for mangfoldige af samfundets vilkår, herunder også for landbruget.

Og så til svaret: Sund fornuft siger mig, at det ikke bør få konsekvenser for eksporteren af dansk svinekød, at vi nu tager fat på denne holdningsdebat. Jeg vil sige tværtimod. Jeg har svært ved at se, hvordan importører af dansk svinekød har noget imod, at vi gør produktionsforholdene endnu bedre, end de er i dag.

Og må jeg ikke minde om, at forbrugerne rundt omkring på vore eksportmarkeder jo nu tydeligere og tydeligere efterspørger svinekød, der har den rigtige dyrevelfærdssaggrund og har den rigtige produktionsmæssige baggrund. Det skal vi da gribe som en dynamisk udfor-

dring, som vi efter min opfattelse er nogle af de bedste i Europa til at klare og håndtere. Derfor udspringer der den debat, vi har taget fat på, og som jeg i øvrigt også omtalte rimelig fyldigt i min åbningsredegørelse, hvor jeg præcist påpegede de problemer, jeg har fulgt op siden hen.

Derfor har vi brug for, at landbruget tager denne udfordring op sammen med os og siger: O.k., så lad os gå i gang med yderligere at forbedre forholdene. Det kan man regne med at vi vil være indstillet på, hjælpe til med og også være parat til at skabe de nødvendige regelsæt for.

Bent Hindrup Andersen (EL):

Jeg vil gerne spørge statsministeren, om det i virkeligheden ikke forholder sig modsat sådan at forstå, at dansk landbrug, dansk svineproduktion ikke har været hurtig nok i omstillingen, så man virkelig har kunnet sikre et engelsk marked, hvor et engelsk marked jo til tider, lige siden 1986, har truet med boykot af dansk svinekød.

Det har branchen ikke selv gjort noget ved. Der er nogle få producenter, der selv har gjort det, men ikke branchen. Er ministeren ikke også af den opfattelse, at netop for at sikre en svineeksport er det utrolig nødvendigt, når man har et dansk landbrug, der ikke af sig selv omstiller sig, men at regeringen også går med ind og rejser debatten og fremsætter de nødvendige forslag, så man kan opfylde kravene til blandt andet og især det engelske marked, hvor kravene til dyrevelfærd jo er ekstremt udtalt?

Christian Mejdahl (V):

Først tak for svaret.

Så vil jeg sige til statsministeren, at jeg vil naturligvis ikke forhindre statsministeren i at fremme en holdningsdebat, heller ikke i at gøre opmærksom på nogle problemer, hvis der er sådanne. Jeg kan da oplyse statsministeren om, at Venstre og De Konservative f.eks. er kommet med forslag om at afvikle brugen af vækstfremmere.

Men jeg vil godt spørge statsministeren: Synes statsministeren, at det er den rigtige måde at diskutere tingene på, at kaste sig ud i et angreb uden overhovedet at benytte sig af de normale muligheder for at lade den ansvarlige minister drøfte sagen med erhvervet, hvis der altså er en sag? Kan andre erhverv også vente at blive faldet i ryggen af statsministeren på

denne måde, hvis det skal bruges til politiske markeringer?

Peder Sønderby (V):

Det er ikke spørgtid til fødevareministeren, men jeg vil gerne takke statsministeren, fordi han havde taget fødevareministeren med i dag til at klare problemerne.

For det er en kendsgerning, og det ses også på de betalingsbalancetal, vi har, at det store eksporterhverv, svineproduktionen, har bidraget til, at regeringen ikke har de store problemer, og det er på den baggrund, hr. Mejdahl har spurgt.

Men jeg vil alligevel spørge statsministeren: Havde det ikke været klogere, når statsministeren nu har en fødevareminister, der sætter gang i tingene, forhandler med organisationerne, at statsministeren så havde ladet fødevareministeren klare det her? For der er jo trods alt, som hr. Mejdahl nævnte, en vis fare for, hvis statsministeren puster sig op og gør det til en stor sag, at man så ude omkring kan tro, at det er en stor sag.

Men fødevareministeren har jo for længst taget fat på den sag, og hvis statsministeren havde været i salen eller kigget på Folketingets dagsorden, ville statsministeren vide, at Venstre og De Konservative havde rejst en debat om de her ting, og at den var forleden.

Derfor vil jeg spørge, om statsministeren ikke i stedet for at gå ud og holde de store taler i gymnasier osv. skulle tage ud og besøge nogle landmænd og se efter, om de her ting er på vej, og så lade fødevareministeren klare resten?

Henning Urup (V):

Mener statsministeren, det er nødvendigt at bruge en følsom og holdningspræget debat på noget, som vi kan se at markedsmekanismerne er i fuld gang med at løse selv? Det engelske marked er f.eks. et bevis på, at man nu kræver mere dyrevelfærd ind i produktet.

Statsministeren (Poul Nyrup Rasmussen):

Det var mange spørgsmål. Det kan godt være, at vi må tage dem i to runder.

Til hr. Henning Urup først. Ja, jeg mener helt grundlæggende, at der er grænser for, hvad vi kan overlade til markedet selv – helt grundlæggende. Det mener jeg også, når det gælder eksport, og det mener jeg også, når det gælder dansk landbrugseksport. Det er jo det, der er historien. Det er derfor, vi er så dygtige, som vi

er. Alting er jo ikke kommet på grund af markedet selv, men er kommet i et meget, meget beundringsværdigt samvirke mellem dansk landbrug og regeringen.

Det andet er til hr. Sønderby. Jeg ved ikke, hvad jeg skal sige til det, bortset fra én ting måske. En statsminister må sætte fingeren på vigtige spørgsmål for at skabe en holdningspræget debat, der kan sætte forandringer i gang. Det gjorde jeg i min åbningsstale. Jeg tror, at en del af problemet nok er, at hr. Sønderby ikke har læst åbningsstalen eller måske ikke har hørt efter, for i åbningsstalen understreges det meget, meget klart i et ganske bestemt afsnit, at der er problemer, som skal rettes op, som skal forbedres på de områder, vi har drøftet her i dag.

Så taler hr. Christian Mejdahl om at falde nogen i ryggen, i dette tilfælde landbruget. Jeg vil gerne sige til hr. Christian Mejdahl, at man falder jo ikke nogen i ryggen, når man rejser en debat om at ændre og forbedre nogle forhold. Jeg har rejst debatter mange gange i min tid som statsminister, også i forhold til arbejdsmarkedets parter. Det har jeg ofte fået kritik for. Det gælder arbejdsmarkedspolitikken, det gælder danske arbejdsgivers og virksomhedernes sociale ansvar, ja, det gælder fagbevægelsens ønsker og synspunkter. Man må tage kritik på sig, hvis man vil forandre noget. Det er den risiko, man løber, når man introducerer en holdningsdebat og introducerer ønsker om at forbedre forholdene også i dansk landbrug.

Hr. Bent Hindrup Andersen, synes jeg, påpegede landbrugets egen interesse i at forbedre dyrevelfærdsforholdene som en ny, aktiv konkurrencekraft også på de udenlandske markeder. Hvordan det ligger med specielt det britiske marked, ved fødevareministeren mere om end jeg. Jeg har noteret mig, at på det britiske marked er der en stigende forbrugerinteresse for fødevarer, der har den bedst mulige dyrevelfærd som grundlag, og som lever bedst muligt op til moderne standarder, når det gælder helst ophør med brug af vækstfremmere og helst ophør med forbrug af pesticider.

Hr. Christian Mejdahl sagde det jo selv: Venstre og De Konservative havde ikke taget initiativ til at få fjernet vækstfremmerforbruget i Danmark, hvis ikke der var et grundlag derfor. Er det at falde landbruget i ryggen? Ærligt talt, vi skal have løst problemerne, hr. Christian Mejdahl, og det kender jeg også hr. Christian

Mejdahl for, og jeg tager det som udtryk for et tilsagn herom.

Fødevarerministeren (Henrik Dam Kristensen): Hvis man læser et af vore dagblade i dag, så kan man jo rent faktisk få syn for sagn, for når det gælder det, man kalder velfærdsgrise til det engelske marked, ja, så er der altså nu slagteriselskaber, som hejser flaget og siger: Der bliver ikke produceret nok.

Så var det hr. Henning Urup, der sagde: Hvad med betalingsbalancen, kan det ikke give problemer med den? Jo, det vil det netop kunne, hvis dansk landbrug ikke har forstået, at det er en bredere definition af kvalitet, som forbrugerne efterspørger, ikke kun i Danmark, men på en række af de markeder, der er interessante for os. Det er nemlig ikke længere kun et spørgsmål om kvalitet i smagen og udseendet, men der er kommet en bredere definition på kvalitet for mange forbrugere, en definition, som også omhandler natur og miljø, dyrevelfærd og sikkerhed omkring vores fødevarer generelt.

Og det er netop her, højprismarkedet ligger. Her er det, at dansk landbrug skal være med, så vi kan sælge vores varer på disse højprismarkeder af hensyn til dansk landbrug selv, men da bestemt også af hensyn til betalingsbalancen og Danmarks økonomi. Og det er faktisk det, denne regering på mange, mange forskellige fronter siden 1993 har ansporet til med en hjælpende hånd til forskning og produktudvikling o.s.v., o.s.v., netop for at dansk landbrug fortsat kan være på højprismarkedene. Men det kræver så, at man forstår den udvidede definition af kvalitet, hvor dyrevelfærd er en ikke uvæsentlig parameter for mange forbrugere.

Christian Mejdahl (V):

Det kunne aldrig falde mig ind at forhindre statsministeren i at rejse en debat om specifikke emner – det står i øvrigt heller ikke i min magt – men det er måden, det gøres på, hr. statsminister.

Men vi skal jo videre, og jeg synes, det er vigtigt at få fejtet op. Hvordan har statsministeren tænkt sig at rette op på den skade, han har gjort dette vigtige eksport erhverv? Det har i hvert fald skabt misnøje i erhvervet.

Peder Sønderby (V):

Det er ikke min opgave at svare hr. Mejdahl, men vi kan i hvert fald sige, at den her debat har fået det positive resultat, at statsministeren

ved hele tiden at have sin fødevarerminister i baghånden til at svare på de spørgsmål, der ikke kan besvares fra Statsministeriets side har prioriteret opgaverne op.

Men jeg fik ikke svar fra statsministeren, da jeg spurgte, om der ikke var en vis risiko – med den indflydelse statsministeren har i det øvrige Europa – ved at rejse sådan en debat. Hvorfor lod statsministeren ikke fødevarerministeren gøre det og drøfte det med de andre lande, for fødevarerministeren har jo også hørt, hvad Venstre og De Konservative har sagt om velfærd.

Statsministeren spurgte, om jeg havde set åbningstalen. Jeg både har hørt og læst den, og jeg forventede, at fødevarerministeren vil følge den op, men jeg forventede ikke, at statsministeren på et LO-møde eller på et gymnasium ville starte en debat om danske svin. Det havde været en fordel at gøre det på et landbrugs-møde. Det håber jeg, statsministeren gør i fremtiden.

Bent Hindrup Andersen (EL):

Jeg vil gerne spørge statsministeren, om det ikke kan tænkes, at det netop er en god idé, at det er statsministeren, der tager sådan et spørgsmål op, forstået på den måde, at det er den største enkeltteksportvare, vi har, og at det vil være en katastrofe, hvis det fortsat skal være kortsigtede økonomiske interesser, der er afgørende for, hvordan man tilrettelægger og udvikler dansk landbrug.

Og mener statsministeren ikke, at det netop i den situation, hvor man skal fastholde efterspørgselen af bedre dyrevelfærd og miljø også på eksportmarkedene, er en vigtig opgave også for en statsminister at gå ind og understøtte landbrugsministerens arbejde ved at rejse en debat, sådan at erhvervet måske også selv kunne tænke sig at tage skeen i den anden hånd efter denne her debat?

Statsministeren (Poul Nyrup Rasmussen):

Jeg kan ikke sige meget principielt, men jeg tror altså ikke, hr. Sønderby mener det, der her bliver sagt, alvorligt.

Må jeg ikke minde om, at jeg meget ofte ude omkring i landet taler om de psykiatriske patienters forhold. Og jeg ønsker at vedblive at tale om det, så længe der er problemer i dele af vores land.

Må jeg ikke minde om, at jeg også taler om folkeskolen, og det bliver jeg ved med, så længe der er steder, hvor folkeskolen skal have en

højere kvalitet. Tænk, hvis jeg nu var – det kan jeg godt se at hr. Sønderby måske kunne have en interesse i – en helt tavs statsminister. Det ville jeg selv synes var yderst utilfredsstillende.

Jeg oplever faktisk, at når vi taler om landbruget, og når vi taler om landbrugets miljøproblemer, så er der en meget, meget stor lydhørhed og interesse for det ude i landet, og så må vi da diskutere det. Der er jo ikke nogen politiske spørgsmål, der er hellige, og som vi ikke må tale om. Det ville jo være at stikke hovedet i busken. Det ville jo være ikke at tage debatten forfra. Det skal vi gøre, også når det gælder landbrugets vilkår og forhold.

Til hr. Bent Hindrup Andersen: Ja, jeg har set det som min pligt at bidrage til debatten om landbrugets forhold, både dyrevelfærd, kvælstofudledningen, pesticidforbruget og vækstfremmerforbruget. Jeg har set det som en simpel pligt at rejse den debat i forlængelse af åbningsdebatten, lige som jeg har set det som min simple pligt – og også har været optaget af det – at fastholde debatten om de psykiatriske patienters forhold her i landet, og lige som jeg ser det som en pligt at fastholde debatten om EU-problemerne, om beskæftigelsessamarbejdet. Det hører jo altsammen med til en aktiv regeringspolitik og et aktivt arbejde på at fastholde bedre udviklingsvilkår for vores samfund.

Christian Mejdahl (V):

Det var formentlig, fordi tiden randt ud for statsministeren, at jeg ikke fik svar på mit spørgsmål, og derfor vil jeg gerne bede statsministeren besvare det.

Statsministeren (Poul Nyrup Rasmussen):

Men hr. Christian Mejdahl, jeg oplever det ikke sådan, at mit initiativ – hverken min åbningstale eller mine udtalelser så lidt som fødevareministerens arbejde på dette felt – på nogen måde har været til skade for landbruget. Tværtimod, efter min opfattelse, når vi ser på landbrugets konkurrenceevne, og når vi ser på forbrugernes ønsker.

Og ærlig talt: Jeg er helt sikker på, at familien Danmark gerne betaler 10 øre ekstra pr. kg svinækød til jul, hvis man er sikker på, at det kød har en kvalitet, som opfylder de krav og ønsker til dyrevelfærd og andet, som vi nu har.

Så jeg vil sige til hr. Christian Mejdahl, at jeg opfatter mit initiativ som en styrkelse og en opbakning til min fødevareminister og en op-

bakning til landbrugserhvervet. Jeg har noteret mig, at der er nogen misnøje, men det er jo en anden diskussion. Der er jo også af og til misnøje i andre dele af samfundslivet, når man rejser et nyt initiativ. Det mener jeg ikke skal forhindre os i at gøre det, men være en spore til, at vi får løst problemerne.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Tredje næstformand (Margrete Auken):

Det spørgsmål, der er opført som nr. 11 (spm. nr. S 467), stillet af fru Pia Kjærsgaard, udgår til skriftlig besvarelse.

Vi vender herefter tilbage til det spørgsmål, der er opført som nr. 5, spm. nr. S 472.

Spm. nr. S 472

5) Til statsministeren af:

Pia Kjærsgaard (DF):

»Hvilke oplysninger kan statsministeren give om somaliske ministres besøg i Danmark den 14. november 1997, herunder om statsministeren på Danmarks vegne vil kræve en undskyldning af de pågældende for deres udtalelser om, at behandlingen af somaliske flygtninge i Danmark minder om forfølgelsen af jøder under Anden Verdenskrig?«

Statsministeren (Poul Nyrup Rasmussen):

Jeg kan sige til spørgsmålet, at vi formentlig ville have været i en anden situation, hvis vi ikke havde hørt udsagn fra politikere om, at mennesker skulle smides ud med faldskærm, og hvis vi havde været i stand til at hjælpe, så flygtninge kunne være kommet hjem til det sted, de oprindeligt kom fra.

Pia Kjærsgaard (DF):

Skal jeg opfatte statsministerens besvarelse som en undskyldning på vegne af de somaliske ledere, der besøgte Danmark fra fredag og weekenden over? Skal jeg opfatte det som en undskyldning på deres vegne for de udtalelser, som de kom med: at behandlingen af somalierne i Danmark minder om behandlingen af jøderne under Anden Verdenskrig?

Statsministeren (Poul Nyrup Rasmussen):

Fru Pia Kjærsgaard skal opfatte det som et svar på det spørgsmål, der blev stillet. Og fru Pia Kjærsgaard skal også opfatte det som en opfor-

dring til lidt selvansøgelse om, hvad det er, man sætter i gang.

Jeg kan supplere svaret på spørgsmålet med at oplyse, at indenrigsministeren over for mig har oplyst, at repræsentanter for myndighederne i det nordvestlige Somalia var på besøg i Danmark i dagene 8.-15. november i år.

Der er afholdt en række arbejds møder med Udlændingestyrelsen og Rigspolitiet for at få tilrettelagt de praktiske forhold omkring udsendelsen – hjemsendelsen, om man vil det – af afviste asylansøgere til det nordvestlige Somalia.

Under møderne overgav de danske myndigheder oplysninger vedrørende ca. 30 afviste asylansøgere. Det gjorde man for at få det nordvestlige Somalias godkendelse af, at de pågældende kan vende tilbage. Den fremgangsmåde er helt i overensstemmelse med den indgåede tilbagetagsaftale.

Herudover har de somaliske repræsentanter afholdt møder med repræsentanter fra somalierne, der opholder sig i Danmark, med henblik på at orientere om forholdene i det nordvestlige Somalia og forklare tilbagetagsaftalens konkrete betydning. De danske myndigheder har ikke været involveret i den del af besøget.

Efter anmodning fra delegationen blev der afholdt et møde, som også havde orienterende karakter, i Udenrigsministeriet. Under mødet redegjorde man fra dansk side for principperne for dansk bilateral udviklingsbistand. Der blev ikke fra dansk side stillet bilateral bistand i udsigt; det blev alene tilkendegivet, at Danmark fortsat vil støtte det humanitære arbejde, der udføres i Somalia gennem danske og internationale nødhjælpsorganisationer.

Pia Kjærsgaard (DF):

Jeg kan forstå, at statsministeren lige i mellemtiden fandt papirerne fra embedsmændene frem og nu læste besvarelsen op.

Men jeg skal alligevel endnu en gang spørge statsministeren: Er han enig i de udtalelser – og det var det, spørgsmålet gik ud på – der faldt fra de somaliske ledere under besøget før sidste weekend?

Statsministeren (Poul Nyrup Rasmussen):

Det tilkommer selvfølgelig ikke mig at give fru Pia Kjærsgaard gode råd, men alligevel – et enkelt lille et: Jeg tror ikke, fru Pia Kjærsgaard skal interessere sig så forfærdelig meget for papirer, jeg måtte medbringe eller anvende,

men i stedet interessere sig for, hvordan vi får løst problemerne. Og det tror jeg, fru Pia Kjærsgaards parti kan medvirke til, hvis fru Pia Kjærsgaard vil det.

Det, vi efter min bedste opfattelse skal samle os om, er at få den tilbagetagsaftale til at fungere bedst muligt, og det er i den anledning, der er blevet afholdt en række møder mellem danske myndigheder og de pågældende repræsentanter, sådan som jeg redegjorde for det før.

Hvad angår udtalelsen fra en repræsentant om somaliernes forhold i Danmark, finder jeg den så misvisende, at jeg vælger at lade den stå helt for sig selv.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 464

6) Til socialministeren af:

Tove Fergo (V):

»Hvad vil regeringen gøre for at forhindre, at sindslidende og misbrugere strander på herberger og forsorghjem?«

Tove Fergo (V):

Dette og de to næste spørgsmål drejer sig om forholdene for de svageste af vores medborgere. Det ligger os meget på sinde at få rede på, hvordan vi behandler disse mennesker.

For et par år siden, helt nøjagtig i folketings-samlingen 1994-1995, behandlede Folketinget et lovforslag fra regeringen om forholdene for de svageste, for beboerne på herberger og forsorghjem, og for mulighederne for at give disse mennesker bedre bolig- og behandlingstilbud. Der var stor opbakning bag lovforslaget, og det var, så vidt jeg husker, et enigt Folketing, der endte med at vedtage forslaget.

Nu kan jeg så læse i en avis, Berlingske Tidende fra den 14. november, at forsorghjemsledere blandt andet udtaler, at en fjerdedel af de mennesker, der bor på forsorghjem, ikke burde bo der, men burde bo andre steder, og at man sander til på forsorghjemmene og herbergerne. Derfor vil jeg godt spørge socialministeren: Hvad har regeringen tænkt sig at gøre ved dette problem?

Socialministeren (Karen Jespersen):

Regeringen har gjort virkelig meget på det punkt, når det drejer sig om at hjælpe de mennesker, der bor på forsorghjem og herberger,

og som har anden hjælp behov. Det var baggrunden for, at der med henblik på 1996 og de to følgende år blev sat 300 mio. kr. af til at opføre 700 nye former for boliger til såvel mennesker med meget tunge sindslidelser og andre alvorlige problemer som til andre mennesker med lettere former for sindslidelser og sociale problemer. Det er 300 mio. kr., som fru Tove Fergos eget parti også medvirkede til at afsætte.

Der er så et længere forløb, hvor man først skal finde ud af, på hvilken måde disse penge skal gives. Der er en ansøgningsprocedure, pengene bliver tildelt, og så skal arbejdet med at indrette boliger eller opføre nye boliger gå i gang, og det går der også et stykke tid med.

En af barriererne er såmænd den triste, at kommunerne tit har svært ved at finde steder, hvor de enten kan købe et hus, som de kan indrette, eller hvor de kan bygge noget nyt, for selv om der er stor velvilje i befolkningen med hensyn til at hjælpe disse mennesker, kniber det tit, når det kommer dertil, at de skal bo lige op og ned ad ens egen baghave. Det har været en af grundene til, at det ikke altid går så hurtigt, som man kunne ønske sig. Men det bliver forhåbentlig et væsentligt bud på, at disse mennesker kan få noget andet at bo i.

Som en betingelse for at få del i pengene skal kommunerne melde tilbage og sige, hvor langt de er. Det er meningen, at kommunerne skal være i gang inden udgangen af 1997, og det får vi en status på i december måned. Det ser ud til, at nogle af kommunerne er nødt til at bede om dispensation bl.a. med den begrundelse, som jeg gav før, nemlig at de har meget svært ved at finde et sted, hvor de kan opføre de boliger, som de har fået penge til. Men det er klart, at man er i gang med at føre en stor del af disse boliger ud i livet.

Når det drejer sig om narkomaner, er der på samme måde i fællesskab blevet afsat et større beløb, 300 mio. kr. over 4 år, til forbedrede behandlingstilbud til narkomaner. Her er amterne i fuld gang med at sørge for den forbedrede indsats, som man må regne med vil afspejle sig på forsorghjem og herberger. Jeg vil sige, at jeg personligt har talt med flere forsorghjemsledere, der siger, at de kan mærke, der bliver færre af dem med store, tunge problemer, som helt klart burde være et andet sted. Vi mangler også dokumentation for, hvor mange det drejer sig om, men det kan jeg vende tilbage til.

Tove Fergo (V):

Ifølge den lov, der blev vedtaget i foråret 1995, skulle der udarbejdes handleplaner. Det er sådan, at man ikke må være mere end 3 måneder på et herberg eller et forsorghjem. I den periode skal der udarbejdes en handleplan, således at personen kan komme videre ud og få det rette behandlings- og boligtilbud.

Vi skal jo hele tiden huske på, at herberger og forsorghjem ikke er behandlingsinstitutioner. Selv om det er dyre tag over hovedet, er de i egentlig forstand et tag over hovedet, en seng at sove i til 500 kr. i døgnet, så det er meningen, at beboerne, klienterne, hvad man vil kalde dem, skal videre, og at der skal udarbejdes handleplaner.

Hvad gør regeringen og socialministeren for at sikre, at denne rettighed, som borgerne har, bliver efterlevet af kommunerne? Jeg ved præcis, at der er problemer med herberger og handleplaner i Københavns Kommune. På Sundholm skriver de det i deres årsberetning, og der er sandsynligvis også problemer andre steder. Hvad gør man fra Socialministeriets side for at sikre, at kommunerne overholder loven?

Socialministeren (Karen Jespersen):

Der er lavet et indberetningssystem, der går ud på, at der én gang om året skal laves en status over, hvad der sker i kommunerne i det enkelte amt, når det drejer sig om de borgere, der har disse særlige problemer, og hvad de enkelte kommuner gør for at hjælpe dem. Den bliver så sendt ind til Socialministeriet, hvor den vil blive vurderet bl.a. også på baggrund af samtaler med forsorghjemsledere.

Ministeriet går ind og vurderer, hvad der rent faktisk er sket, og hvad der er sket i forhold til de problemer, der er i det enkelte lokalområde. Jeg tror faktisk, det kan blive et meget godt instrument til at få et meget mere præcist billede af, hvad der sker i forhold til de problemer, der er.

Når det drejer sig om handleplaner, er der den mulighed, at man kan anke, hvis man ikke får et konkret tilbud, som det fremgår af loven, at man skal have. Men det er klart, at ankemuligheden ikke altid er nogen særlig farbar vej, fordi det meget langt handler om holdninger ude omkring i kommunerne. Her vil jeg egentlig opfordre fru Tove Fergo til også at vende blikket den anden vej. Det kommer kun til at fungere, hvis kommunerne gør noget ved det.

Jeg betvivler ikke fru Tove Fergos egen indsats i Københavns Kommune, men det handler også om, hvad man gør ude omkring i de mange kommuner. Her kan man jo opfordre sit eget parti til at gøre noget ved det rundt omkring, for der sker altså, havde jeg nær sagt, ikke en pind, hvis holdningen ikke bliver ændret. Så kan jeg som socialminister nok så meget appellere og gøre ved og komme efter dem med gulerod og stok og pisk. Der sker først noget, hvis de ændrer holdning, og det kan fru Tove Fergo som folketingsmedlem for et parti bl.a. være med til.

Tove Fergo (V):

Jeg undrer mig lidt, for når man som borger f.eks. overtræder en lov, kan man blive retsforfulgt. Når man som kommune overtræder en lov, sker der ingenting, og så er det en holdningsbearbejdelse, der skal til.

Det, jeg helt konkret tænker på, er, at vi kan læse i årsberetningen fra landets største forsorgshjem, Sundholm, at handleplanerne ikke bliver udarbejdet, og at man fra Københavns Kommunes side ikke lever op til lovens krav. Det kan alle og enhver konstatere, og der sker ikke noget; det er bare et spørgsmål om holdningsbearbejdelse og samarbejdsvilje osv. Jeg tror ikke, jeg kommer langt som borger, hvis jeg overtræder færdselsloven eller en anden lovgivning og så siger: Det må I undskylde, nu skal jeg nok forsøge på at ændre holdning.

Det, jeg ønsker, er at få at vide, hvad ministeren vil gøre for at sikre disse mennesker, som er de svageste. De kan selvfølgelig anke og bruge deres sidste kræfter på det, og så tager det flere måneder, før de kommer igennem, men hvad vil ministeren gøre for at sikre, at loven bliver fulgt?

Socialministeren (Karen Jespersen):

Nu er det heldigvis sådan i dette land, at det aldrig nogen sinde er en minister, der personligt skal gå rundt og gribe ind og sikre, at en lov bliver overholdt, for det ville i allerhøjeste grad være til skade for borgernes retssikkerhed.

Den mulighed, der er, er tilsynsrådet, hvortil man kan indberette en kommune, der ikke overholder loven. Der er kommuner, der ikke overholder reglerne om anciennitet til dagtilbud for børn, der skal passes. De er ofte blevet indberettet for tilsynsrådet og har fået at vide, at de skal følge loven, og det har de fleste af dem gjort. Gør de det ikke, kan Indenrigsministeriet

idømme dem bøder, og det er også sket, så vi har faktisk et sanktionssystem.

Jeg vil gerne sige, at da fru Tove Fergos eget parti havde socialministerposten i to år, gjorde man ikke en pind for disse grupper. Den lovændring, som fru Tove Fergo taler om, er de hjemløse og dem, der arbejder med dem, faktisk meget begejstrede for. De kalder den »Den dueblå betænkning« og værner om den, og de siger, at det eneste, der mangler, er, at kommunerne begynder at føre det ud i livet.

Så kan fru Tove Fergo sige, at jeg skal lave alle mulige straffeaktioner mod kommunerne. Pudsigt nok, at det skal komme fra et parti, der i den grad hylder det kommunale selvstyre. Men realiteten er jo, at lige meget hvor mange straffesystemer vi laver, kan man give dem nogle lusede, skrabede tilbud, hvis man ikke har holdningen til andet. Man kunne da i det mindste begynde med en holdningsændring blandt sine egne, inden man begyndte at tale om alle mulige ekstra straffesystemer ud over dem, vi har.

Tove Fergo (V):

Der er altså en lovgivning, som er vedtaget i enighed her i Folketinget, og som Venstre også har støttet varmt, fordi det har været nødvendigt. Vi talte meget om tilsandingen, at mennesker strandter på herberger og forsorgshjem, at de ikke kommer videre, og at de har nogle behandlingsmæssige problemer, som de har krav på at få behandlet, og det får de ikke på forsorgshjemmene.

Der er nogle regler for, hvor længe man må blive på et forsorgshjem. Det var det, vi i enighed besluttede i 1994-95, og nu kan vi konstatere, at det ikke bliver overholdt. Jeg er helt klar over, at vi har kommunalt selvstyre. Det er en god ting med det kommunale selvstyre, men alligevel er der en retssikkerhed, som borgeren har krav på, og det er det, jeg efterlyser for netop denne allersvageste gruppe af vores medborgere: Hvad kan man gøre?

Nu kan vi se, at det er et stort problem. Det må det være, siden ledere af forsorgshjem kan fortælle, at klienter må overnatte i containere osv. Det er i virkeligheden chokerende, for det var også mit indtryk, at der var ved at være mere luft i systemet, og at der var ved at ske noget på dette område. Det viser sig så, at det er værre, end det nogen sinde har været.

Socialministeren (Karen Jespersen):

Jeg skal love for, at denne udtalelse fra én forsorgshjemsleder, som jeg vil gætte på er lederen af Østervang ved Århus, pludselig bliver til en fuldstændig objektiv dokumentation for, at der er nogle kæmpe problemer. Så vidt jeg husker, er det sådan, at det er ikke mange, der venter over 31 dage bl.a. på Østervang, således at der faktisk ikke er så mange, der er der mere end tre måneder.

Der er også sket det, at mange af vores herberger er blevet steder, hvor man yder en meget betragtelig omsorg for disse mennesker. Man har uddannet personale, man har psykologer, og man har efterhånden eneværelser, således at nogle mennesker, der er meget, meget ensomme og klarer sig utrolig dårligt i en lejlighed, finder en hverdag på nogle af de forsorgshjem og herberger, som de i en vis forstand tilpasser sig og egentlig nødigt vil fra, således at det i virkeligheden er en beskyttelse af de mennesker, at de får lov til at bo der. Det er i hvert fald noget, man lige skal tage i betragtning, inden man siger, at det vigtigste er at få dem væk fra forsorgshjem og herberger.

Så vil fru Tove Fergo sige, at det er derfor, der skal være nogle bløde tilbud, og der skal bygges bofællesskaber til dem. Det er også rigtigt nok, og det er noget af det, der var med i den nævnte lovgivning. Hvis man vil komme efter de kommuner, der ikke i tilstrækkelig grad overholder loven, kan man bl.a. indberette dem til tilsynsrådet og få dem til at se på det. Jeg har hele tiden foretrukket at presse kommunerne til at komme med en beretning om, hvad de gør, hvornår de gør det, og hvad deres udbygningsplaner er, og så holde dem fast på, at der skal ske noget.

Jeg vil gerne medgive, at det også efter min smag går alt, alt for langsomt. Jeg synes ikke, kommunerne kan være det bekendt, og jeg ville ønske, at de gjorde noget mere for disse mennesker.

Tove Fergo (V):

Det er blot for at få klarhed over denne indberetning, som ministeren også nævnte tidligere. Hvornår kan vi forvente, at den ligger på bordet? Det er jo flere år siden, at loven blev vedtaget, så det kunne være interessant at få at vide, hvornår vi kan se indberetningen.

Socialministeren (Karen Jespersen):

Så vidt jeg husker her på stående fod, er det i marts måned, der ligger en bearbejdet udgave af disse indberetninger. Der har allerede været lavet en på et tidspunkt, og man kan bl.a. læse om den i den publikation, der hedder »Sociale tendenser«, 1997, hvor der er en status over, hvor langt kommunerne er.

Vi har så et lille problem med, at mange kommuner er ved at kløjes i, at de får utrolig mange henvendelser fra ministerier og andre centrale myndigheder med alle mulige skemaer og andet, som de skal udfylde. Vi sender bestemt også meget ud til kommunerne, og det gør, at nogle kommuner ikke orker at udfylde alle de skemaer, og det giver os det problem, at det ikke altid er et fyldestgørende billede, vi får.

Det er derfor, vi prøver at arbejde med en bedre model for, hvordan de kan få et ansvar for dette indberetningssystem. Det er noget, jeg lægger meget vægt på, for jeg enig med spørgeren i, at vi har et reelt problem.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 465**7) Til socialministeren af:****Tove Fergo (V):**

»Vil regeringen tage nogle initiativer, der kan løse det problem, at herberger og forsorgshjem ikke kan sende klienterne videre, fordi der mangler »bløde« udslningsboliger?«

Tove Fergo (V):

Det drejer sig om boligtilbudene og udslningsmulighederne, og vi var også tidligere inde på, at det er vanskeligt at finde boligmuligheder. Der er også nogle problemer med huslejerestancer og misligholdelse af lejligheder, og derfor vil boligselskaberne ikke leje boliger ud til nogle af disse hjemløse.

Jeg vil godt høre, hvilke planer regeringen har for at løse dette problem, som jeg anser for at være et voldsomt og stort problem.

Socialministeren (Karen Jespersen):

For det første var det et stort fremskridt, at vi i 1995 fik skabt lovgrundlaget for, at man kunne lave disse bløde bofællesskaber også til mennesker med sociale problemer, så de ikke kun var for mennesker med fysiske handicap, men også med det, som man kunne kalde sociale handi-

cap. Det er klart, at det tager noget tid, inden kommunerne vænner sig til, at der er et instrument, de kan bruge.

Men når man ser på opgørelserne over, hvor mange af den type bløde bofællesskaber der er, var der i januar 1997 664 mennesker, der var indskrevet til den måde at bo på. Det er en pæn stigning i forhold til 1996, hvor tallet kun var 427; det er altså ca. 150 flere. Oven i det er der 6.800 psykisk udviklingshæmmede, sindslidende, der også har plads i bofællesskaber af en lidt mere tung karakter end dem, vi ellers taler om.

Det fremgår af »Sociale tendenser«, som vi snakkede om før, at der er 100 kommuner, der planlægger at kunne give tilbud efter det, vi kalder § 68 b, altså de blødere bofællesskaber, og at ordningen skønnes at ville kunne tilbydes til ca. 2.500 personer i 1997. Jeg synes derfor, man trods alt må sige, at der er ved at komme skub i at indrette den type boliger, hvor der også er en form for omsorg, og hvor der er nogle mennesker omkring dem, der sikrer, at de får ro på sig, så de bliver i boligen og ikke begynder at søge ud på gaden igen.

Det er klart, at det ikke er noget, der er højest på kommunernes dagsorden, og derfor vil de tit være tilbøjelige til at give de hjemløse eller folk med problemer en lejlighed, som de ikke kan klare at bo i. For at få kommunerne til at investere tid, penge og ressourcer i disse bofællesskaber er det altså en holdningsbearbejdning, der skal til, og det gælder også fru Tove Fergo, der må prøve at overbevise sit eget parti om at gøre noget mere for disse mennesker.

Tove Fergo (V):

Nu talte vi om, at der er nogle konkrete problemer, nemlig dels at få naboerne til at acceptere sådanne bofællesskaber, og dels er der også rent konkret nogle problemer i boligselskaberne. Har man som misbruger eller sindslidende på grund af sygdom eller anden lidelse misligholdt sin lejlighed, således at den f.eks. koster mange tusinde kroner at sætte i stand igen, eller har man ikke betalt huslejen i mange måneder, så man har oparbejdet en stor boligrestance, siger boligselskaberne jo nej til at leje ud igen.

Det vil sige, at det ikke alene er et spørgsmål om at få oprettet bofællesskaber – det kan måske godt lykkes – men det er også et spørgsmål om, hvorvidt boligselskaberne ønsker at få beboere ind igen, som har en boligrestance.

Her vil jeg godt spørge, hvad regeringens holdning er til det. Hvilke planer har man for at løse det problem, som er et af hovedproblemerne i forbindelse med at få mange af disse klienter videre fra forsorgshjem og herberger?

Socialministeren (Karen Jespersen):

Folketinget havde en debat under førstebehandling af lovforslaget om almene boliger den 3. april 1997, og her diskuterede man bl.a. problemet med de særlige boligtilbud til mennesker med særlige sociale problemer. På den baggrund blev der så nedsat en arbejdsgruppe under Boligministeriet, hvor Socialministeriet også er med.

Arbejdsgruppen skal kortlægge og vurdere mulige barrierer i de gældende regelsæt for etablering af bofællesskaber for særligt udsatte grupper, herunder ikke mindst hjemløse, og prøve at få kortlagt, hvad det er for barrierer, der er. Her vil man også typisk kunne se på den barriere, som fru Tove Fergo nævner: at hvis man har gæld til et boligselskab, kan det være svært at komme ind i et nyt.

Men også her vil jeg sige, at det måske kunne hjælpe, hvis der var nogle flere kommuner, der påtog sig den opgave at bygge almennyttigt boligbyggeri. Der er jo nogle kommuner, og det er også Venstrekommuner, som ikke har almennyttigt boligbyggeri, og så kan det være dejlig nemt som repræsentant for Venstre at sige, at de kommuner, der i forvejen har mange mennesker med tunge sociale problemer, sandelig må være noget mere gæstfrie og noget mere gavmilde og tage endnu flere med endnu tungere sociale problemer og også betale deres gamle restance.

Hvis nu vi deltes lidt mere om disse sociale problemer, kunne det være, at det hele gik lidt nemmere.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 466

8) Til socialministeren af:

Tove Fergo (V):

»Er regeringen tilfreds med resultatet af de ekstra milliarder, Folketinget har bevilliget specielt til behandlings- og botilbud til de to grupper af klienter, der strander på herberger og forsorgshjem?«

Tove Fergo (V):

Det drejer sig om disse mange hundrede millioner – det er vel nok nærmere milliarder, vi snart taler om – som et enigt Folketing har bevilget inden for de sidste år til specielt denne gruppe af sindslidende og misbrugere, og det er jo også dem, der for en stor dels vedkommende er på herberg og forsorghjem.

Det er vel siden 1992, man rigtig er begyndt at investere mange ressourcer i dette område, og nu skriver vi snart 1998. Hvordan oplever ministeren resultatet af de mange penge? Er det ikke deprimerende, at problemerne ser ud til at vokse og vokse? Hvad mener ministeren, vi får ud af disse mange ekstra penge?

Socialministeren (Karen Jespersen):

Man skal ikke mindst som medlem af Folketinget passe på, at man ikke bare bevidstløst kolporterer myter f.eks. om, at nogle problemer vokser og vokser. Det ved vi faktisk ikke så meget om, for der er ingen statistik på dette område, og det er svært at lave statistik på det.

Vi er nu sammen med forsorghjemsledere, kommuner og amter i gang med at få et overblik over, hvem der overhovedet er hjemløse, og hvem der har særlige problemer i vores samfund, så vi forhåbentlig kan komme til at kende størrelsen af det problem, vi taler om. På de forskellige forsorghjem og andre steder er de meget opsatte på at bidrage til det, og de er meget glade for, at vi er gået i gang med dette initiativ.

Den måde, disse penge er blevet brugt på, er den bedste måde, de overhovedet kunne bruges på, for de er målrettet brugt til at indrette boliger, og de er givet på en måde, så der er fuldstændig snor i, hvad der går til anlæg af nye boliger, og hvad der går til drift. Der er overhovedet ikke nogen slinger i valsen.

Det var simpelt hen i sin tid et valg, hvor stort et tilskud man ville give: Jo større tilskud vi gav, jo flere boliger fik vi. Vi valgte så at give et ret stort tilskud, og det var med tilslutning fra alle partier, også Venstre, for at være helt sikre på, at kommunerne ville byde ind på det og bruge pengene.

Vi får et fuldstændig dækkende antal boliger i forhold til de typer af tilskud, vi giver, men også her må vi sige, at jo flere der taler til kommunerne for, at de skal gå i gang med det her, jo hurtigere går det, og jo flere boliger bliver der bygget. På den måde har man også som folketingsmedlem og parti et meget vigtigt med-

ansvar for at råbe sine partifæller ude i landet op og bidrage til at få løst dette problem.

Tove Fergo (V):

Det er jo ikke pænt at kolportere myter, og det vil faktisk også være langt fra mig at gøre det. Vi må se på, hvordan kendsgerningerne er, og så må vi så selvfølgelig se på dem, så godt vi nu kan.

Så vidt jeg kan se både af de artikler, der har været i den senere tid i aviserne om de hjemløse, og de udtalelser, der er kommet i den forbindelse, sammenholdt f.eks. med belægningsprocenterne på de psykiatriske afdelinger, vidner de om, at der er problemer, som næsten er større, end de har været før, eller i hvert fald lige så store.

Der er meget høje belægningsprocenter på de psykiatriske afdelinger i Københavnsområdet, og det, vi hører fra hospitalerne, er, at de ikke vil være for nedadgående. Tværtimod mærker man et meget voldsomt pres. Det er, som om der nu kommer nogle større årgange, og måske er en vis procentdel af hver årgang sindslidende eller har misbrugsproblemer. Så kommer der også flere, og derfor er det naturligt at spørge: Nu har vi bevilget utrolig mange penge, og hvad får vi for dem? Hvor meget er der kommet ud af det? Man må spørge sig selv: Kan vi blive ved med at sige, at problemet stadig væk er der i samme omfang, som da vi startede med bevillingerne? Hvornår er der lys forude? Hjælper det dog aldrig?

Nu siger ministeren, at der er sat nogle undersøgelser i gang, og jeg vil supplere disse spørgsmål med nogle skriftlige spørgsmål om, hvor mange penge vi konkret har bevilget på disse områder, og hvor mange boliger der konkret er etableret, og dem vil jeg så sende til ministeren.

Socialministeren (Karen Jespersen):

Det var altså ikke bare en undersøgelse. Det var faktisk et konkret stykke arbejde med at få en statistik på dette område, så vi kan se, hvor stort problemet er, og om det vokser.

Jeg er da enig i, at det kan være utilfredsstillende, at man ikke kan se, om det batter noget, men det er altså ikke, fordi pengene ikke går til boliger. Det er i givet fald, fordi der melder sig flere og flere, der har et behov, enten fordi de har siddet usynligt rundt omkring i krogene, eller fordi der bliver flere sindslidende.

Jeg vil gerne lige erindre om, at vi i 1993 havde en række historier i aviserne om, hvordan det vrimlede med mennesker med sindslidelser på banegårde og andre offentlige steder. De historier læser man faktisk ikke mere. Der er stadig væk nogle, men jeg mener, at det problem faktisk er blevet mindre, og at det blandt andet er et resultat af, at der er kommet flere boliger.

Københavns Kommune har helt klart bygget flere boliger til sindslidende og hjemløse, og det har også været med til at dæmpe indtrykket i gadebilledet. Det er selvfølgelig det bedste, for det er et udtryk for, at de mennesker, der ellers var på gaden, har fået det bedre.

Tove Fergo (V):

Til sidst vil jeg bare sige, at det selvfølgelig er for at få løst problemet, jeg stiller disse spørgsmål. Det ville være dejligt, hvis vi, når det arbejde, som socialministeren fortæller om, er overstået, kan sige, at det har hjulpet. Det ville være det allerbedste, så det er ikke for at se spøgelse, jeg rejser spørgsmålet, men det er simpelt hen for at få løst problemerne, og jeg vil også takke ministeren for svarene.

Spm. nr. S 473

9) Til skatteministeren af:

Kristen Touborg (SF):

»Mener ministeren, at det er fuldt forsvarligt at anvende det farvningspræparat, der fra 1. december 1997 skal tilføres gas- og dieselolie?«

Skatteministeren (Carsten Koch):

Hr. Kristen Touborg har spurgt, om jeg mener, at det er fuldt forsvarligt at anvende det farvningspræparat, der fra 1. december i år skal tilføres gas- og dieselolie.

Baggrunden for farvningen er, at der er forskel på afgiften på fyringsolie og på motorbrændstof, samt reglerne om, at fiskeri og landbrug kan få afgiftsgodtgørelse.

Den samme olie kan altså anvendes til forskellige formål, hvoraf nogle er afgiftsbelagt fuldt ud, og andre ikke er det. Det vil sige, at hvis man ikke kan identificere de forskellige former for anvendelse, er der ingen reel mulighed for overhovedet at kunne kontrollere, om der så at sige snydes ved, at man benytter lavt beskattede eller afgiftsfrie produkter til fuldt afgiftsbelagt anvendelse.

Danmark er det sidste land i EU, som gennemfører en farvningsordning. De danske farvestoffer anvendes i forskellige kombinationer af andre EU-lande, og det danske sporstof anvendes af seks andre EU-lande. Jeg kan også sige, at der er tale om et farvningspræparat, som iblandes olien i blandingsforholdet 1:10.000. Det vil altså sige, at hver gang man bruger 1 liter af dette farvestof, anvendes det til 10.000 liter olie.

Som et led i forberedelsen til arbejdet har farvningsordningen selvfølgelig været forelagt Miljøstyrelsen og Arbejdstilsynet, både under selve udarbejdelsen af ordningen og nu. Miljøstyrelsen har ikke modsat sig farvning, men har dog peget på, at stofferne bør substitueres med mindre miljø- og sundhedsskadelige farvestoffer, hvis dette bliver muligt i fremtiden.

Kristen Touborg (SF):

Tak for svaret fra ministeren. Jeg er helt enig i, at hvis der finder skattesnyd sted med disse midler, bør vi gribe ind og sikre, at det ikke fortsat kan foregå. Men efter min opfattelse skal vi ikke gøre det for enhver pris. Hvis de miljømæssige risici er for store, må vi tage det ind i problemstillingen, inden vi ændrer tingene.

Jeg er helt opmærksom på, at sagen har været forelagt for Miljøstyrelsen, og i et svar til hr. Niels Højland fremkommer der også noget fra Miljøstyrelsen om usikkerhedsspørgsmålene. Men for mig er det altså ikke alt for betryggende, at det af svarene fremgår, at man fra starten var betænkelig i Miljøstyrelsen, fordi der var et krav om, at stofferne var anbragt et bestemt sted på bilen. Så siger Skatteministeriet, at nu flytter man stofferne, og så er tilbagemeldingen, at så går det vel an.

Sagt på jysk finder jeg altså ikke, det er alt for betryggende, at man flytter tromlen med giftstof fra den ene ende af bilen til den anden, og så siger man i øvrigt, at så går det nok. Er det virkelig skatteministerens opfattelse, at det er en betryggende måde at behandle tingene på?

Bent Hindrup Andersen (EL):

Nu bringer skatteministeren selv EU på banen, og så vil jeg gerne spørge skatteministeren: Skatteministeren nævner, at der er seks andre EU-lande, der også har den ordning, og er det et påbud fra EU, vi er ved at efterleve, eller står vi helt frit med hensyn til at tilsætte stoffet, hvis vi har en afgiftsdifferentiering?

Og et andet spørgsmål til skatteministeren: Er den letteste løsning på problemet ikke at fjerne afgiftsfritagelsen, så erhvervslivet også kommer til at betale en afgift og derigennem får en motivering til at spare på dieselolien? Ville det ikke løse problemet?

Skatteministeren (Carsten Koch):

Først til hr. Kristen Touborg: Det er min soleklare opfattelse, at vi ikke skal bruge produkter, som har store, skadelige miljømæssige konsekvenser, i denne forbindelse. Det skal vi i øvrigt heller ikke andre steder, og jeg er hele tiden på udkik efter de mindst skadelige produkter. Det er helt oplagt.

Jeg er netop nu blevet oplyst om, at det muligvis kan være sådan, at et af de farvestoffer, vi anvender, kan undværes, og jeg er parat til med det samme at undersøge den sag. Der skal nemlig ikke herske tvivl om, at regeringens opfattelse er, at der ikke skal være nogen som helst fare forbundet med brugen.

Så vil jeg også lige sige til hr. Touborg, at det er ikke sådan, at man bare flytter tromler fra den ene del af vognen til den anden. Beredskabsstyrelsen har tjekket den måde, farvestofkoncentraterne bliver transporteret på, har lavet alle mulige tests og har givet grønt lys for det, vi gør nu. Der er altså ikke nogen problemer i forbindelse med det, og regeringen er klart optaget af at minimere problemstillingen.

Til hr. Bent Hindrup Andersen: Der er ikke nogen som helst påbud fra EU om, at man skal farve de stoffer. Det er noget, man normalt gør, når man laver afgiftsdifferentiering, og det er faktisk den eneste måde, hvorpå man kan lave en kontrollerbar afgiftsdifferentiering. Og med hensyn til det andet spørgsmål: Jo, man kan selvfølgelig altid sige, at den letteste løsning er at lægge samme afgift på alt. Men man skal være opmærksom på, at olien også anvendes til opvarmning af huse m.v., og derfor er afgiften mindre. Det er ikke nok kun at pålægge erhvervslivet afgifter, hvis man vil løse problemerne.

Kristen Touborg (SF):

Jeg vil gerne takke for ministerens svar, og jeg tager det som udtryk for et løfte om, at hvis regeringen overhovedet mener, at der er nogen risici forbundet med brugen, vil man i hvert fald udskyde datoen for ibrugtagning af farvestoffet, indtil man har rimelig sikkerhed for, at det er uproblematisk.

Når jeg i mit første spørgsmål anvendte udtrykket »at flytte beholderen«, skyldes det, at der i svaret til Hr. Niels Højland rent faktisk står, at i første omgang var stoffet anbragt tæt ved venstre baghjul, men derefter blev det flyttet, og herefter fandt man så, at faren ikke ville være så stor længere. Ærlig talt: For mig at se er det ikke alt for overbevisende, at man ved at flytte en beholder til et andet sted på bilen skulle opnå en meget større sikkerhed. Hvad nu hvis bilen f.eks. vælter?

Bent Hindrup Andersen (EL):

Jeg vil gerne understrege, at et yderligere perspektiv er, at hvis man på en økologisk gård skal have diesel med gift i, er det imod alle fornuftige ideer. Jeg vil også gerne sige til skatteministeren, at selv om stoffet også bruges til opvarmning, vil vi gerne helt af med det fossile brændsel, og her er der i hvert fald en fælles interesse mellem regeringen og Enhedslisten. Hvis der alligevel var nogle, der kunne komme i klemme, kan man jo give en eller anden form for målrettet erstatning eller sådan noget, hvis det endelig skulle være, altså hvis det var rimeligt, at der var nogle, der skulle have billigere brændstof til opvarmning.

Men så vil jeg spørge skatteministeren: Ville det egentlig ikke løse både miljøproblemet med hensyn til at håndtere giften og problemet med at give et større incitament til at spare på den fossile energi, herunder diesel?

Skatteministeren (Carsten Koch):

Jeg deler ikke på nogen måde den opfattelse af, at man lemfældigt flytter tøndene fra den ene ende af bilen til den anden. Det sker under stærkt betryggede forhold. Tromlen er placeret allerinderst, den er afskærmet, der er ikke nogen som helst forbindelse mellem mennesker og det pågældende koncentrat, og det er computerstyret. Al påfyldning af dette farvestof – som jo forefindes i ganske små mængder, da det er 1 l til 10.000 l dieselsolie, vi taler om – foregår under de samme former, som al anden transport af miljøfremmede stoffer foregår under, under fuldt de samme betingelser. Det er sådan, at tankbilen skal totalskades, hvis der skal ske noget. Det har vi fået at vide fra Beredskabsstyrelsen.

Så vil jeg godt anholde hr. Bent Hindrup Andersens ord »gift«. Vi taler om et stof, som af nogle betragtes som uheldigt for miljøet i en vis forstand, og jeg skal ikke benægte, at det kan

være tilfældet. Men man kan ikke på forhånd definere det som gift.

Man skal også være opmærksom på, at dieselolie i sig selv også har skadelige virkninger. Både 10.000 l dieselolie og 1 l farvestof har skadelige virkninger, så man kan ikke stille sagen sådan op, at den hellige grav er velbevaret, hvis man fjerner farvestoffet, for så kan dieselolien flyde let, og så er der ingen problemer overhovedet. Der er under alle omstændigheder store problemer i forbindelse med, at en tankvogn totalskades, det hersker der ingen tvivl om. Men det sker kun i ganske få tilfælde, og Beredsskabsstyrelsen har altså godkendt ordningen. Med hensyn til diskussionen om det miljømæssige henviser jeg til at kontakte miljø- og energiministeren, som kan uddybe disse betragtninger.

Jeg har i hele forløbet henholdt mig til de relevante og kompetente myndigheder. Vi har aldrig nogen sinde fået et forbud eller noget, der bare ligner det, fra de kompetente myndigheder, som ved meget mere om tingene end Skatteministeriet, og vi har selvfølgelig forelagt sagerne hver gang.

Kristen Touborg (SF):

Jeg skal ikke stille flere spørgsmål på den led, men jeg vil måske blot bede ministeren definere begrebet gift, som hr. Bent Hindrup Andersen spurgte om. Hvis det her ikke er gift, vil jeg godt vide, hvad der ellers er gift, for jeg forstår selv begrebet gift som noget, der er giftigt. Men kunne vi få en definition fra ministeren, ville det være godt.

Skatteministeren (Carsten Koch):

Jeg kan jo spørge om det, for jeg må sige med det samme, at jeg ikke er i stand til at give en præcis definition af ordet gift, og det var nu heller ikke mig, der brugte ordet. Der må åbenbart være en meget klar definition af ordet gift, men jeg er ikke overbevist om, at farvestoffet falder ind under det begreb, og jeg kan i øvrigt spørge hr. Kristen Touborg: Er dieselolie giftig, eller er den det ikke?

Hermed sluttede spørgsmålet.

Tredje næstformand (Margrete Aukén):

Som tidligere nævnt udgår de spørgsmål, der er opført som nr. 10 og 11 (spm. nr. S 474 og S 467) stillet af henholdsvis Frank Dahlgaard og Pia Kjærsgaard, til skriftlig besvarelse.

Den næste sag på dagsordenen var:

2) Spørgsmål om fremme af forespørgsel nr. F 17:

Forespørgsel til justitsministeren [om uroen i de danske fængsler og ledelsesforholdene i Kriminalforsorgen].

Af Tom Behnke (FP) og Kim Behnke (FP).
(Forespørgslen anmeldt 7/11 97).

Tredje næstformand (Margrete Aukén):

Hvis ingen gør indsigelse mod fremme af denne forespørgsel, betragter jeg Tingets samtykke dertil som givet. (Ophold). Det er givet.

Den næste sag på dagsordenen var:

3) Første behandling af lovforslag nr. L 57: Forslag til lov om ændring af lov om økonomisk bistand til Dagspressens Finansieringsinstitut. (Nye tildelingskriterier og tilsynsrådets sammensætning).

Af statsministeren (Poul Nyrup Rasmussen).
(Fremsat 6/11 97).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Poul Qvist Jørgensen (S):

Dette lovforslag skal ses som en forlængelse af de anbefalinger, Medieudvalget fremkom med for snart halvandet år siden, og hvori det blev foreslået, at tilskudsmulighederne skulle gøres bredere.

Der gives nu mulighed for, at Dagspressens Finansieringsinstitut kan yde støtte til produktudvikling, markedsforskning samt planlægning og etablering af nye dagblade. Hertil kommer, at et dagblad nu skal kunne få en form for økonomisk sanering betalt i op til 4 år. En tilsva-